

Romunija obrnila hrbet osišču

DRŽAVNI UDAR V RUMUNIJU SPREMENIL POLOŽAJ; NEMCI ZGUBLJAJO TLA

London, Anglija. — V Evropi se zadnje dni spreminja položaj vsako uro. Rumunija je v sredo popoldne objavila razglas, da Rumunija sprejema pogoje premirja od Sovjetske Rusije in da s tem ukinja vse zveze z Nemčijo in da se bo za naprej borila na strani Anglije, Združenih držav in Rusije.

Dobro uro pozneje je omenjalo rusko poročilo iz Moskve, da se rumunski vojaki že borijo proti Nemcem na rumunskih tleh. Ta vest je elektrificirala vso Evropo in zunanji svet.

Rumunski kralj Michael je izdal v sredo ob 3:20 popoldne svoj kraljevski proglas sledeče vsebine:

"Od tega momenta naprej, jenjajo vse sovražnosti s Sovjetskimi armadami in vojno stanje z Veliko Britanijo in Združenimi državami. Združeni narodi jamčijo neodvisnost Rumunije. Priznali so krivični du-

najski diktat, s katerim je bila nam odvzeta Transilvanija." Poročilo v četrtek jutro iz Švice pa omenja, da so Nemci dali razglasiti v Rumuniji drug razglas, da so pognali člane nove vlade iz prestolnice in da naj se vsi Rumuni zvesto bore naprej ob strani Nemčije. (Dalje na 6. strani)

AMERIKANCI DOSPEDI DO ŠVICARSKE MEJE

London, Anglija. — Iz Francije je zadnje dni polno veselih poročil. Radio objava v četrtek jutro je oznanila, da so ameriške čete dospele kmalu po polnoči do švicarske meje. Prodrla je tja motorizirana ameriška kolona od Sredozemskega morja preko Grenoble. S tem je zveza med nemškimi četami v Italiji, in Franciji pretrgana.

V sredo je bila osvobodjena francoska prestolnica Pariz. Mesto so zavzele francoske čete, ki so se organizirale v mestu samem in deloma od zunaj. Ameriške kolone pa prodirajo ob obeh straneh Pariza naprej in Nemci so na umiku v vsej Franciji.

V sredo ponoči so Zavezniški zasedli važno južno francosko mesto Marseille. V Toulunu se pa nemška posadka še upira, a ni upanja da bi mogla dolgo vzdržati. Severna in zapadna četrt je od Zavezniških skoraj vsa zasedena. General Patton uspešno prodira kakih 60 milj

južno od Pariza, kjer je zasedel še v tork mesto Sens, v sredo Troyes in njegove kolone hitijo zdaj naprej severno vzhodno ob Parizu proti Luksemburgu, od katerega je oddaljen le še komaj 110 milj. Druga ameriška ost na severno-zapadni strani Pariza pa prodira ob Reki Seni proti Rouenu in rokavskim ožinam. Nemci so poročali v sredo, da so se Zavezniški izkrcali tudi v pristanišču Bordeaux na jugozapadu Francije blizu španske meje.

Po vseh osvobojenih krajih Francije vlada silno veselje nad osvoboditvijo. Francija na novo vstaja in se veseli novega življenja.

POLJAKI PRIHAJAJO K PRAVILNI POLITIKI

London, Anglija. — Pred vsemi poljskimi političnimi strankami je zdaj najvažnejše vprašanje, kako priti do političnega zedinjenja v usodnih vprašanjih, pred katerimi se nahaja Poljska. Pred zamejno vlado stoji zdaj veliko vprašanje, namreč priznati mora potrebo ruskega vpliva, katerega se pa člani zamejne vlade v Londonu bojijo. Moskva je baje popustila v toliko, da priznava zamejno vlado, toda ista se mora sporazumeti s Poljskim osvobodilnim odborom v Chelmu in se mora istemu dovoliti zastopstvo v poljski vladi. To je znamenje, da Moskva želi in hoče na vsak način imeti v poljski vladi sebi prijazne ljudi, tja katere se bo lahko zanesla, da ne bodo barantali proti Rusiji s sovražniki Rusije.

Ministrski predsednik Stanislaw Mikolajčik, ki je šel pred par tedni v Moskvo in se je sestel s Stalinom in bil tudi v Chelmu je zdaj pripravljen

prevzeti vodstvo poskusa pametnega sporazuma s Stalinom in v največjo jasnostjo želi določiti predpogoje in smernice, od katerih bo odvisna bodočnost Poljske. Mikolajčik se je vrnil iz Rusije baje popolnoma prepričan, da je mogoče zdaj brez posebnih težav najti podlago za sporazum z Rusijo. Stalin je bil z Mikolajčikom zelo prijazen in ga sprejel kot nekakšnega poljskega dr. Beneša. Pričakuje se, da bo te prihodnje dni organiziralo novo vlado, v katero bodo vključeni ljudje, ki se ne bojijo iskati prijaznih stikov s Sovjetsko Rusijo.

PRECEJ POPRAVILA JE TREBA

Železniško križišče v mestu Caen, Francija, je bilo v takem stanju, ko so Zavezniški pregnali od tam Nemce. Železniška gradbena kompanija kraljevih inženirjev je že začela vse to popravljati. Silna RAF ofenziva je na tem mestu presekala nemške obvevalne in dovodne zveze.

11.000 AEROPLANOV NA PRODAJ

Chicago, Ill. — Vlada je te dni postavila okrog 11.000 vojaških in mornariških letal na prodaj v Ford Airport, Lansing, Cook County. Omenjeno število letal bo postavljenih na prodaj po vsem osrednjem zapadu. Tu v Cook County so jih prodali že blizu 50. Cena letalom je od \$1.600.00 do \$7.981.00. To so seveda manjše vrste letala. Tako torej smo že v času, ko se bodo aeroplani začeli prodajati ljudem za privatno uporabo, kakor so se avtomobili po zadnji vojni. Po tej vojni bo vse frčalo po zraku.

DE GAULLE NAVDUŠUJE FRANCOZE

Rennes, Francija. — General De Gaulle, je imel včeraj prvi govor v osvobojeni Bretaniji. Govoril je iz hotelskega balkona pred 25.000 broječo množico. Navduševal je narod, da naj najprvo pomaga osvoboditi Francijo, za tem pa da se obnovi in zgradi novo Francijo moralno, duhovno in materialno. Nova Francija mora biti boljša od včerajšnje, je povdarjal De Gaulle.

50.000 KV. MILJ FRANCIJE OSVOBOJENE

London, Anglija. — Francoski general Pierre Koenig, ki vodi francoske upornike maki, ste je objavil, da so makiisti do te zadnje srede osvobodili do 50.000 kvadratnih milj francoske zemlje. Nad 30 francoskih departementov (političnih okrožij) je že osvobojenih.

VOJNA PROIZVODNJA SE NIŽA

Washington, D. C. — Vojne zaloge so menda zadostne, ker tekom tega meseca je mnogo vojnih predmetov izdelanih

KRIŽEM SVETA

— Rim, Italija. — Po sestanku z maršalom Tito in drugimi jugoslovanskimi državniki se je angleški ministrski predsednik Winston Churchill sestel tudi s papežem Pijem XII. Temu sestanku pripisujejo veliko važnost.

— Buenos Aires, Argentina. — Argentinska vlada je objavila včeraj, da je dala aretirati večje število nemških agentov v deželi. Delovali so kot špijoni, pravi poročilo.

— Ankara, Turčija. — Bolgarski zunanji minister Dragancov je podal poročilo parlamentu in dejal, da se Bolgarija prizadeva kar največ more, da pride do miru med njo, Anglijo in Združenimi državami. Iz Jugoslavije je odpoklicala svoje čete.

— Washington, D. C. — V Črnem morju so te dni potopili Nemci turški parnik Mefkura. Utonilo je 255 potnikov, pravi poročilo. Turki so vsled tega dogodka silno užaljeni.

— Rim, Italija. — Iz severne Italije je došla vest, da so partizani ubili Osvaldo Sebastiani-a, bivšega privatnega tajnika Benito Mussolinija. Sebastiani je bil važna osebnost v času italijanskega fašizma.

— London, Anglija. — Urad za vojna obvestila objavlja, da je tekom vse vojne padlo 43 angleških in ameriških vojnih poročevalcev, ki so se nahajali s četami na bojiščih. Poročevalci so drzni ljudje in hočejo tudi v bojih vse preduhati.

manj, kakor prejšnje mesece. Vojnih trakov se je v avgustu izdelalo za skoro \$17.000.000 manj, kakor preje. Tudi za druge predmete se proizvodnja niža.

PROGRAM ZA UVELJAVLJANJE MIRU

Washington D. C. — Konferenca treh velikih velesil, Anglije, Rusije in Združenih držav, ki je začela zasedanje v ponedeljek je na delu, da sestavi mednarodni aparat, s katerim se bo uveljavilo po vojni mir in program, s katerim bo mogoče kontroliranje vse h sredstev za vojne namene. Včeraj je konferenca imenovala razne pododbore, ki delajo na tozadevnem programu. V teh odborih so politični, industrijski, gospodarski, pravni in vojaški strokovnjaki. Snovanje načrtov za program je ogromno delo, ker biti morajo taki, da bodo prikladni in praktični za vse razne države in narode in za vse mogoče slučaje. Na konferenci so prisotni tudi kitajski zastopniki.

SLABO JE, ČE JE TAKO

Sydney, Avstralija. — Komentar na tokijski radio postaji je včeraj komentiral o vojnem položaju osišča in dejal: "Položaj Japonske in Nemčije je v tej vojni skoro enak." Kar se tiče vojne sreče zadnjih časov, je to res. Japonci in Nemci jih prejemajo po hrbtih vseposod.

PREVIŠNO VOJNO BLAGO BO PRODANO

Washington, D. C. — Kongres je sprejel predlogo z enim glasom večine, da se ustanovi poseben oddelek, ki ga naj vodi od vlade določen upravitelj in se mu da polno moč razpolagati z vsem previšnim vojnim blagom po vojni. Imel bo polno moč prodati vse previšno blago in vsa posestva, ki ne bodo več potrebna za vojne namene.

SIRITE "AM. SLOVENEK"!

ISKRENO POZDRAVLJENI!

Vsem spoštovanim glavnim uradnikom in uradnicam in vsem delegatom in delegatinjam 12. redne konvencije Družbe sv. Družine kličemo prav iskreno in pristrčno pozdravljeni in dobrodošli!

Vsem želimo prijetno bivanje med nami. Konvenciji DSD pa obilo dobrih in koristnih zaključkov v dobrobit članstva Družbe sv. Družine!

UREDNIŠTVO "AMERIKANSKEGA SLOVENCA"

KAJ PRAVIJO RUSI O USODNI POLJSKI VSTAJI V VARŠAVI

Moskva. — Izgubo 21 težkih britiških bombnikov, ki so prinesli orožje odpornim silam v Varšavi, štejejo tukaj med žalostne in zagonetne dogodke. Rusi imajo ta dogodek za žalosten, ker je bil odpor domačinov početje brez vsakega upanja, hitro odrezano in pogazeno. Ta dogodek imajo tudi za nekaj zagonetnega, ker bi bili Rusi sami lahko vse to veliko bolje napravili iz svojih bližnjih oporišč, ko bi jim bil London ali pa Poljaki povedali, kje naj spustijo doli orožje in zaloge. Pri vsem tem pa je malo verjetno, da bi bili Rusi sploh prinesli tem ljudem orožja, ker za to vstajo v Varšavi nikakor ni bil izbran pravi trenutek, kar se njih tiče.

Tega časnika sune Mr. Demidov med rebra z naslednjo opazko: "Gotovo ni prikladno, da med vsemi ljudmi turški časnika piše v turškem listu, da kdo počiva v vojni."

Kaj so naročili Poljakom

Poljakom v Varšavi je bilo povedano iz Londona, da je vstaja preračunana v zvezi z bližanjem rdeče armade in da je bistveno važno, da prevzamejo javna poslopja in občevalna središča, preden dosepejo sovjetske sile. Vstaja se je začela 3. avg., ne 1. avg., kakor trdijo londonski Poljaki. Začela se je, ko je bil ministrski predsednik Stanislaw Mikolajczyk na poti v Moskvo. Med zalogami, ki so jih s parašutami spustili doli Poljakom v Varšavi, so bile britiške vojaške puške .303 kalibra in strelivo, Bren puške in majhne ročne streljivo, najbrž Sten puške. Te zaloge so bile spuščene v posebnih zabojih, ki jih znajo hitro odpreti le tisti, ki so bili posebej poučeni, kako se to napravi.

Na tisoče pobitih

Kmalu potem ko se je začela vstaja, je Poljakom zmanjkalo streliva in ker je bilo njihovo orožje angleškega kalibra, si niso mogli pomagati z zajetim nemškim strelivom, kar je bilo v veliki meri krivo, da se je cela zadeva ustavila. Znano je, da je bilo več tisoč Poljakov ubitih v varšavskem nastopu. Nadaljne tisoče so Nemci ujeli in jih veliko, najbrž večino, na mestu postrelili. Nemci so hoteli do kraja zadušiti vsako vstajno gibanje in izpodkopati med varšavskimi Poljaki vsako zaupanje v kakršna koli naročila in ukaze, ki pridejo od koder koli izven dežele.

SPORAZUM MED PATRIOTI V ITALIJI IN SLOVENIJI

Washington, D. C. — Dogovor o zvezi za medsebojno pomoč, ki naj pripravljata pot za celotno vojaško sodelovanje med italijanskimi in jugoslovanskimi gerilskimi silami, so podpisali italijanski in jugoslovanski patriotje. Tako poroča radio oddaja iz Sardinije, ki jo je popisala za Vojni obvestilni urad Zvezna obvevalna komisija.

"Ta dokument z eno samo potezo peresa izbrisuje 20 let fašistovske propagande, ki si je prizadevala upostaviti meje med Italijani in njihovimi sosedi, posebno Slovenci," se je glasila ta oddaja, namenjena Italiji. Glavne točke sporazuma so v kratkem naslednje:

1. Krepka protinazijska propaganda med italijanskim in slovenskim preprostim ljudstvom.

2. Obojestranska medsebojna organizacijska in tehnična pomoč, da bo mogoče kar najbolj razširiti boj patriotov.

3. Na krajih mešanih narodnosti narodni osvobodilni odbori za vsako posamezno narodnost.

4. Po delavnicah in tovarnah bodo osnovani delavski odbori za skupno vez, ki bodo za vse delavce brez razlike narodnosti, verskih in političnih nazarov.

5. Takoj naj se začne izdajati list v obeh jezikih.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiskar:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:		Subscriptions:	
Za celo leto	\$4.00	For one year	\$4.00
Za pol leta	2.00	For half a year	2.00
Za četrt leta	1.25	For three months	1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$4.50	For one year	\$4.50
Za pol leta	2.25	For half a year	2.25
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50

Dopisniki so prosi, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejeli. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljanje naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

DVANAJSTA REDNA KONVENCIJA DR. SV. DRUŽINE

Prihodnji teden se bo vršila v Chicagi dvanaajsta redna konvencija Družbe sv. Družine. Glavni odborniki in delegacija se bo zbrala že v nedeljo k slavnostni cerkveni proslavi tega dogodka, popoldne pa bodo imeli slavnostni banket in bogat govorniški in kulturni program.

Konvencija katerekoli organizacije je važna zadeva. Posebno važna zadeva je vsaka slovenska konvencija v tej deželi. Saj naša slovenska konvencija kažejo, da imamo Slovenci v tej deželi nekaj svojega, radi česar se zbiramo vsakih par let na zborovanje, kjer naši zastopniki sklepajo za naše podpirne organizacije nove postave in nova določila.

Amerikanci pripisujejo konvencijam svojih organizacij, pa bile take ali take, zelo veliko važnost. Konvencije vodijo z največjim pompom, da tako pokažejo vsej svoji okolici in vsej deželi, kaj se godi ob takih dogodkih. Mi Slovenci smo seveda bolj skromni, pa je morda to naša napaka. Posebno se mi katoliški Slovenci se s svojimi konvencijami kar nekam za vogal skrijemo v primeri s konvencijami ameriških organizacij.

Naše organizacije res niso tako številne in bogate kakor ameriške. Pa nič zato. Imamo jih in tu so in z njimi se lahko postavimo in ob naših konvencijah smo lahko glasni, da nas čujejo, da živimo in da smo tu. Naše podpirne organizacije potrebujejo zlasti v sedanjem času posebne pobude, ta pa mora priti le ob velikem zanimanju, katero mora razgibati mase in v njih vzbuditi željo, da se začno resno zanimati, kaj organizacija predstavlja in kaj ima za nje. Ko enkrat pride do tega, je že veliko pridobljenega. Če se ustvari zanimanje, je prvi korak napredka že dosežen.

Konvenčni pripravljalni odbor se je zadnje tedne veliko trudil, da bo kar se tiče slovesnosti same to prav odličen dogodek med nami. Upati je, da bodo tudi naši mentorji, to je voditelji, storili svoje, da bo ta dogodek idejno uspel in s tem dvignil poživljenje katoliškega gibanja med nami. To je mogoče doseči le ob narodnih shodih, kakršni so ob časti konvencij. Taki sestanki so zelo velikega pomena in lahko prinese velik uspeh, če so pravilno in primerno času izvedeni. To se lahko učimo od ameriških narodnih konvencij.

Bodimo odkriti. Zadnje čase se po vseh naših naselbinah čujejo tožbe, da se članstvo več ne zanima za društvene seje, za agitacijo za novo članstvo in še za marsikaj drugega ne. Te tožbe ponavljajo tajniki v svojih vabilih na seje, in res je tako. Iščemo vzrokov, pa pravih ne najdemo. Tudi bo resnica, da so seje takozvanih "naprednih" društev bolj obiskovane kakor seje naših katoliških društev. Kje je vzrok? Nekje je. Iščemo ga, pa se zdi, da v pravo smer ne pogledamo. Kaj pa dela naše društvene seje zanimive? Ali samo suhoparno razmotrivanje o groših, ki se izdajajo za bolniške in druge podpore? Tega se človek kaj kmalu naveliča. Druge reči so, ki dvigajo in razgibavajo ljudi. To so razne miselnosti, ki nas pograbi in dvignejo v akcijo, da gremo z navdušenjem naprej. Mi katoličani imamo bogato neizčrpano miselnost krščanstva, ki je vredna vseh žrtv in dela, če pravilno pojmuemo naš namen tu na zemlji. Katoliško občestvo ima v sodobnosti velike naloge, rešuje jih pa počasi.

Govorimo o poveljnem svetu, o poveljnih mednarodnih ureditvah. Vse prav. Toda kake bodo te ureditve, če jih bo urejeval le brezbožni svet? Ni težko uganiti, po kakem kopitu bodo narejene. Potem se bomo zopet vprašali, kako da je do vsega takega prišlo. Današnja doba potrebuje borbenih katoličanov, sposobnih energičnih voditeljev, ki znajo dajati prave ideje, ki znajo biti zanimivi voditelji. Brez takih ni nič in nič ne bo.

Prav tako je tudi z našimi društvi in organizacijami. Stokamo in jočemo, da ni več zanimanja za seje, ne za kaj drugega. Pravega vzroka pa ne znamo najti. To kaže, da

z nami nekaj ni prav. To je zelo važno vprašanje, ki zahteva nujne pozornosti, pa tudi nujne revizije in preuredbe. Mi moramo na plan, mi moramo na novo oživeti, mi moramo zakuriti med nami nove kresove novega bolj navdušenega gibanja in življenja. Narod je treba prepričati, da so zanj katoliška društva in katoliške organizacije najbolj potrebne, ne samo radi materialnih podpor, pač pa tudi radi ideoloških smernic, krščanskih načel, ki so temeljna podlaga za življenje sleherne družine in poedinca, ki imajo v sebi jamstvo in podlago za srečno bodočnost naših bodočih generacij. Brez krščanskih smernic in načel stoji vsakdo na nevarni sipini. Organizacije, ki stojijo na teh načelih, bi morale biti med narodom najbolj priljubljene, in vsakdo bi moral spadati v nje. Dolžnost naših organizacij je, da narod o tem pouče in da ustvarijo baš na tej bazi zanimanje zase med narodom.

Zdaj živimo v novem času. Pred petdesetimi leti so bile druge razmere, kakor so danes. Takrat je bil delavec le sam nase navezan; zaščitnih socialnih zakonov ni bilo. Takrat so se ljudje zavarovali bolj radi smrtnine in drugih podpor, kakor pa danes. Zdaj vlada skrb za brezposelne, za postarane, prilik za življensko zavarovalnino je pa mnogo in vsestransko ugodnih. Zato samo to našega človeka ne vleče več v organizacije. So pa ideološke sile, ki delujejo. Če ga dobite, da se pridruži vaši miselnosti, bo ves vaš in bo za vas delal. V naših katoliških organizacijah je treba zopet oživeti večje zanimanje za katoliško miselnost in s to osvajat mase. Seveda je treba za to posebnih načrtov, ki morajo biti temeljito zamišljeni. Ampak koncem konca se tak trud izplača za organizacijo in katoliško miselnost.

Med nami ameriški Slovenci je zadnja leta v tem oziru neka mlačnost, ki nikomur nič ne koristi, pač pa lezemo vsi v neko brezbriznost, ki je pa usodna. Če bomo hodili po teh potih naprej, bomo tuptali za kakih pet grošev gospodarsko napredovali, obenem pa ideološko nazadovani in zaspali.

Mi iskreno želimo, da bi dvanaajsta redna konvencija DSD v tem oziru pograbila zastavo katoliške miselnosti med nami in jo dvignila ter začela korakati pogumno naprej. V škodo ji to ne bo, ampak le v korist!

ZELJA SE MU JE IZPOLNILA!

North Chicago, Ill.

Pvt. Fred Zalaznik, iz 1204 Lincoln St., North Chicago, ki je čitatelj Am. Slovenca že znan iz dopisov rojakinje Mrs. Jennie Keber, si je želel, da bi mogel kdaj videti Rim in fine stavbe v tem mestu. Zelja se mu

Pvt. Fred Zalaznik

je izpolnila, kakor popisuje v pismu, ki ga je poslal svojim staršem Mr. in Mrs. Joseph Zalaznik. Pismo sledi.

Dragi domači! Končno sem dospel do tega, da Vam lahko napišem pismo. Zadnji mesec nisem prejel posebno veliko pošte od Vas. Upam, da se ni kaj hudega pripetilo doma, pa mislim, da se ni, ker je zadnje čase sploh prišlo sem zelo malo pošte.

Ne vem, kako je to, vendar za ta edini slučaj nam je dovoljeno, da lahko popišem in povem, kje sem bil. Bil sem v Rimu, glavnem mestu Italije, in ko sem bil tam, sem obiskal Vatikan. Rim sam je v resnici napredno in snažno mesto. Notri je res nekaj imenitnih modernih stavb, povrhu tega pa ima tudi mnogo zgodovinskih splotij. Najbolj mi je ugajala katedrala sv. Petra. Kakšen kraj

vam je to! Ni je na svetu stavbe, ki bi bila tako lepa in je tudi največja katedrala na svetu. Dvainsitirideset oltarjev je v katedrali in na spovednicah so napisali za različne jezike, ki se govorijo. V vseh jezikih lahko spovedujejo. Strop izgleda, kot da je kakih 40 čevljev visok, resnici pa je 120 metrov ali okrog 375 čevljev visok. Katedrala je dolga 632 čevljev. Precej truda je treba, preden se pride na vrh kupole. Sel sem prav do vrha in naslednji dan so me prav zares bolele noge. Nič manj ko 700 stopnic vodi do vrha kupole. Ne vem, kako so vse to napravili, ko so to katedralo zidali, ker je vse zidano iz celega marmorja in strop nad enim izmed oltarjev je iz čistega zlata. Slike so mozaik in so delo slavnega Michelangela. Napravljene so bile pred več ko 300 leti in so na celem svetu najboljše svoje vrste. Zdi se mi, da bi lahko popisal dvajset strani, pa bi še ne mogel vsega omeniti, vendar uživati lepoto teh slik ni mogoče drugače, kakor da jih človek sam vidi, ker se njihova lepota sploh ne da popisati.

Nemci niso niti praske napravili na Vatikanu in celo Rim izgleda prav tako, kakor je v mirnem času; tako pravijo ljudje tukaj. Zadnjič sem se peljal na poulični železnici, česar že precej dolgo časa nisem mogel storiti.

Prihajam do konca tega pisma in upam, da bo kaj Vaše pošte res prišlo do mene. Sporočite mi kako vrstico kmalu. Do tedaj pa pozdravljeni in bodite srečni.

Pvt. Zalaznik je v vojni službi od januarja 1942. Prej je bil uposlen v Johnson Motor Co. tovarni v Waukeganu, Ill. Spada k društvu sv. Jožefa št. 53 KSKJ v Waukeganu. V enem prejšnjih pismu, pa tudi ko je bil doma na dopustu, je izrazil proti svojim staršem željo, da

bi rad videl Rim, če bi bil kdaj poslan prek morja. Ta želja se mu je zdaj izpolnila.

Joseph Zorc.

IZ FARMASKE PRESTOLNICE

Willard, Wis.

Tu je umrl Mr. Frank Lesar. V dveh dneh je bil zdrav in mrtev. Več o tem bom poročal v prihodnji izdaji Am. Slovenca. Ze dalj časa bolan je Mr. Valentin Jeras. Zdravje se mu kar noče nič na bolje obrniti.

Minulo nedeljo je imelo društvo "najsv. Imena skupno sv. obhajilo. Vsa čast vam, člani ker ste v tako obilnem številu pristopili k obhajilni mizi. Po maši pa smo šli v župnišče, kjer nam je samostanski brat pripravil res kaj okusen zajtrk. Father Raphael pa so oskrbeli tudi, da je še vsak dobil en glazek onega od trte. Na misel mi je prišla tista storija, ki pravi "miza, obloži se!" Father Rafaelu kakor tudi bratu Pavlu pa hvala lepa in Bog plačaj. Prihodnje skupno obhajilo bo meseca oktobra za časa 13 urne pobožnosti.

Ludvig Perushek.

AM. SLOVENEK MU UGAJA

Watertown, N. Y.

Cenjeno uredništvo! Hvala Bogu, da moje dolgo in nestrpno prizadevanje za naročitev Vašega lista ni bilo zaman, ampak učinkovito, ker ga sedaj redno prejemam. (Pojasnilo uredni: Dopisnik je bil v tistem času ameriški vojni ujetnik.) Tudi Vašo dopisnico sem prejel. Najlepša hvala.

Lahko si predstavljate moje nepopisno srečo in veselje, ko po več letih zopet prejemam zopet slovenski list, ki me nekako dušno tesneje združuje in povezuje z našim daljnim narodom.

Kot telo potrebuje materialne hrane, tako tudi duh hrepeni po verski tolažbi, po kakih vzpodbudi, po razvedrilu, po novih smernicah, nad vse pa po sladki materinski besedi, ki mi je do sedaj nobeden tujec s svojim še tako starodavnim jezikom in še tako zanimivim tiskom nikdar ni mogel dati. Priznati moram, da samo v Vašem listu sem dobil potrebnega dušnega razvedrila in zaželenega poduka in smernic za današnje življenje, kar mi je bilo več let popolnoma zadržano. Je več članov, ki jih prečitam po dvakrat, trikrat, potem pa dam še kateremu drugemu tovarišu prečitati. Z veseljem tudi prebiram članke in dopise iz daljnih naselbin, ki pričajo, da je Vaš čenopis res dobra in učinkovita vez med tako majhnim in raztresenim narodom širom cele Amerike.

Zaključim z najlepšim pozdravom.

Pvt. Jože Breclj.

RACIONIRANJE

Wauwatosa, Wis.

Poglejte kravo, kak se reži, ker v koži svoji še leži, umetno usnje pa stori, da njene kože treba ni.

Rdeči tikeci visoko so spet, zdaj za funt jih gre deset, nevarnosti nobene ni, da kravo pohrustal bi jaz ali ti.

Kokoši odmerkov proste so, in jajca njihova prav tako, postava taka je povsod, hudo je za kokoši rod.

Cudna to naredba je, če pomislimo na vse. Krava pač vzrok ima, da veselo se smehlja.

Math. R. Sedlar.

NAZNANILO

Chicago, Ill.

Na zadnji redni seji podružnice št. 8 Slovenske Sekcije Jugoslovanskega Pomožnega Odbora in podr. št. 60 SANS je bilo sklenjeno, da se to jesen priredi v Chicagi velika veselica, katere vse čisti dobiček bo

šel v pomoč Ameriškemu Rdečemu križu. Ta prireditev se bo vršila v nedeljo 19. novembra 1944 v slovenski šolski dvorani sv. Štefana, Cermak Rd. in Wolcott Ave. Natančen program bo objavljen pravočasno, za sedaj le prosimo vsa slovenska društva, klube in organizacije, da na isti dan ne prireajo svojih prireditev, ker s tem bi škodovali sebi in nam.

Rodoljubni pozdrav.

John Gottlieb, tajnik.

PO ARGENTINI SEM IN TJA

Piše Rev. Janes Hladnik

Buenos Aires, Argentina.

(Konec)

MINUTAS A TODA HORA...

Krenil sem dalje in obšel vse vogle prav tja do postaje, kjer sem upal najti kako šumno gostilno, kjer človek dobi prigrizek in prilizek po volji. Ko sem stopal skozi drugi gaj, sem pač slisal smrčanje iz vseh klopov, toda iskane postilne ni bilo nikjer. Tamle pa bo nekaj! ... "Rotiseria. Minutas a toda hora," je glasno označjal napis. Vendar nekaj! ... Pridem blizu. S perziano so bila zaprta prva vrata ... No to ni važno. Z vogla bodo potovo odprta! ... Spet perzija na in še z železnimi zapahi je bila zaklenjena. In prav tako tudi na drugi strani vogla ... "Minutas a toda hora" ... Dognal sem, da ima v Catamarki vsaka ura peč "minutas," "minutas" pa od 14 — 16 ure ni ker tisti čas Catamarca zaspi vsak dan kot zakleti grad.

Se naprej sem taval in slednjič našel nekaj bufet, kjer sem dobil prostor pri mizi in poskrbel tudi za želodčne potrebe. Pozanimal sem se, če je tam kaj naših ljudi, pa sem zvedel, da bi jih zastoj iskal. Pač bo nekaj naših na delu nekaj oddaljeno zunaj, kjer delajo jez Jumial, toda v mestu Catamarki pa menda ne bo nihogar.

NA BOŽJI POTI

Catamarca je mesto, ki ima nekaj čez 30.000 ljudi. Prvotno glavno mesto v "Dolini" je bilo San Juan de Rivera, ustanovljeno l. 1558. Mesto so Indijanci napadli in porušili. Spet je blo pozidano in so ga še drugi porušili Indijanci Calchaqui. Sele l. 1683 je bil postavljen temelj sedanji Catamarki; na starem, prej oddaljenem mestu pa so ostale le razvaline. Polno ime novega mesta je bilo San Fernando de Catamarca.

Ker je dežela pomaknjena daleč notri v gore, ker je radi suhega podnebja kaj malo privlačna za tujca, ki je iskal plodnega polja ob lepih rekah, zato so one skrite dežele ostale dolgo pod strašilom indijskih domačinov, kateri so se pomaknili v one kraje in tamkaj živeli od paše in lova. Sem pa tja so pa tudi zalotili kje kake bele priseljence, katerim so pobrali imetje in glave.

Prov. Catamarca ima 71.000 kv. km. površine ter 180.000 prebivalcev. Zadnji čas je začela gospodarsko bolj napredovati, ker so odkrili mnoga bogata ležišča raznih rud, a je rudarstvo šele v početnih. Obetajo pa, da bodo v kratkem pridlovati tamkaj mnoge prekrustne rudnine kakor baker, cink, železo, zlato ... Tino-gasta in Andalga sta najvažnejša kraja industrijske Catamarke, in ležita dalje proti zapadu. Tudi do tja vozi vlak, a ne skozi mesto Catamarca temveč skozi La Rioja.

Catamarca pa ima eno, kar je bogastvo tega mesta: Lahko se reče, da to mesto živi od božje poti "Marije del Valle," prav kakor živi Lujan od romarjev.

Zgodovina tega kipa Marijinega sega v leto 1670.

(Dalje na 4. strani)

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Ranjen

Chicago, Ill. — Mrs. Antonia Bergant je prejela obvestilo od vojnih oblasti, da je bil ranjen na dan invazije Francije, 6. junija, njen mlajši sin Fred Bergant. Tudi njen drugi sin se nahaja v vojaški bolnišnici; na bojnem polju ga je povozil truk. Za svojo hrabrost je bil odlikovan.

Nov grob

West Mineral, Kans. — Tukaj je umrl Ignac Černe, star 65 let, doma od Štange pri Liti-j. V Ameriko je prišel l. 1904. Zapušča pet sinov (tri pri vojakih), štiri hčere, ženo, tri brate, sestro in štiri vnuke.

Postal lieutenant

Bradley, Ill. — Sgt. John Lustig, tukajšnji poštar, sedaj v vojaški službi, ki je bil pred kratkim v avdienci pri sv. očetu, je bil zdaj povišan v 2. poročnika.

Povišan

Chicago, Ill. — Cpl. Frank Tomažič Jr., sin našega tiskarja Mr. Franka Tomažiča, je bil pred nedavnim v Angliji povišan v sergeanta.

V bolnišnici

Kemmerer, Wyo. — Soprog zastopnika Am. Sl. Konsta Podlesnika leži bolna v bolnišnici. Bog dal, da bi kmalu ozdravela in se vrnila domov, ker jo doma jako pogrešajo.

Pošiljate vojakom

Chicago, Ill. — Poštni mojster v Chicagi Ernest J. Krueger naznanja, da poštni urad sedaj sprejema zavojce do 8 unčev, za katere je poštnina plačana po pisemskih pristojbinah, ter so namenjeni osobju naše armade prek morja. V teh slučajih ni treba posebne zahteve od strani tistih, ki jim je pošiljatev namenjena. Ne smejo pa biti v teh zavojih sladkorčki ali kakoršni koli živeži. Parcele, ki vsebujejo predmete notranje vrednosti, ki jih je vojak zahteval, kakor tudi važne listine, se lahko registrirajo po tej odredbi.

Padel s cerkve

Joliet, Ill. — V torek, 15. avg., se je tukaj ubil Frank Stangle, star 62 let. Popravljal je cerkev sv. Jožefa in padel s strehe, pri čemer je dobil smrtno poškodbo. Priča tragičnemu prizoru je bil njegov 13-letni sin James.

Poroke

Milwaukee, Wis. — Poročili so se zadnje dni: Alois A. Goddec, 516 W. Bruce St., in Dolora E. Tomczyk, 709-A So. 6th St.; Robert J. Roznik, 1539 So. 72nd St., in Kathryn M. Dumak, 8632 W. Maple St. — Bilo srečno!

Rojak umrl

Milwaukee, Wis. — Dne 3. avgusta je preminil v starosti 57 let rojak Martin Vranich, 1139 So. 1st St. Zapušča svaka in svakinja ter več nečakinj.

Padel za domovino

Milwaukee, Wis. — Družina John Marinko, 924 So. 5th St., je te dni dobila od vojnega departmeta obvestilo, da je njih sin, sargent Jack, 16. junija padel na italijanski fronti. Prvotno je bil štet med pogrešane. Bil je star 27 let in k vojakom je bil poklican v oktobru 1942. Poleg staršev zapušča še ženo Violo, 5-letno hčerko Joan in 3-letnega sinčka Jerryja.

"Amer. Slovenec" je vez, ki druži ameriške Slovence od obale do obale.

PRAVDA SLOVENSKEGA NARODA

Znamenja se pojavljajo, da sedanja globalna vojna ja dra k svojem zaključku. Zaključek lahko pride vsak čas — lahko se tudi vleče še nekaj časa — a blizu je. S tem dogodkom pa pride čas, ko se bodo po Evropi postavljali in prestavljali mejniki med državami in narodi.

Slovenski narod ima košček svoje zemlje pod Triglavom. Ta njegov prostor je bil obsežnejši in večji svoj čas. Toda večji narodi, predvsem Germani in Latinci že nad 1000 let vgrizavajo v to zemljo in mnogo so je že odgrizli, požrli in potujčili. Kdor je količjak seznanjen z zgodovino našega naroda, mu je to znano.

Slovenci so se priselili na zapad po razpadu hunske države, katero je vladal Atila, ki je umrl leta 453 po Kristusu. Od nekdaj je bil naš narod demokratičen in njihov družabni red je bil osnovan na enakopravnosti. Plemstva Slovence niso imeli, kakor Germani, ki so smatrali svoje kneze in vojvode za ljudi višje vrste, za potomce bogov, katerim je treba izkazovati češčenje in udanost. Slovenci so bili, kakor drugi Slovani, poljedelci že od nekdaj. Svoje lastne grude so se vedno trdno držali. Njihova zgodovina je kaj pestra, pa tudi častna in slavna. Slovenci so bili nekaj časa svoji gospodarji, a so prišli kmalu v nemško robstvo, ki je trajalo nad tisoč let. Mnogi drugi narodi bi morda izginiti v takem robstvu. Naš slovenski narod je šel skozi vse Kalvarije in je še danes tukaj, ako tudi v zmanjšanem številu.

Po prvi svetovni vojni smo Slovenci upali na popolno zedinjenje vseh Slovencev, a to upanje se ni uresničilo. Italijani in Nemci so dobili na našo škodo nekatere najlepše dele slovenske zemlje. Upali smo na pošteno preuredbo, ki je pa ni bilo. Prišel je nov vihar, ki je zadivjal tudi čez našo domovino in stalno divja po njej že skoro štiri leta. Po tem viharju izgleda, da bodo po vsej Evropi narodne politične meje vseh narodov in držav preurejene. Vsi narodi naglašajo svoje pravice. Zakaj jih ne bi tudi slovenski narod, ki že nad tisoč let prenaša zapostavljenost in najhujše krivice, samo zato, ker ljubi svojo zemljo in noče živ v grob, da bi mogli tujci seči po njegovi zemlji. Tudi to je vse znano.

Narod doma na slovenski zemlji je še vedno pod okupatorji in ima zavezana usta. Nekaj njegovih sinov in hčera nas je zunaj po svetu. Mi lahko govorimo in začeli smo govoriti. Tudi organizirali smo se, a počepljeni po raznih prepričanjih v enotno delo vsi skupaj kar ne moremo. Za tako skupno delovanje je treba posebne modrosti, s katero pa, kakor izgleda, nismo preveč založeni. Nekaj se dela, in koncem konca je bolje tudi nekaj kakor pa prav nič. Kjer je nič, je le sam goli nič. Kjer je pa le nekaj, je pa že nekaj, kar je že. Zakaj in čemu to omenjati?

Pravkar so se razširile po svetu vesti, da je bil najden neki dokument, ki kaže, da je maršal Badoglio podpisal, da Italija odstopi Jugoslaviji mesto Zader v Dalmaciji in Reko z Istro. Nikjer pa nič ne omenja naše slovenske Primorske, Goriške in drugih krajev. Vest je sicer prišla iz osištih krogov in jo je treba vzeti na znanje s pridržki, pa je vendarle mogoče, da je zopet kakšna kupčija vmes in da bo slovenski narod pri tej kupčiji oškodovan. Merodajni krogi v Washingtonu in Londonu so poučeni glede teh zadev. Kako bodo rešene, je pa druga zadeva. V politiki so barantanja na dnevnem redu.

Kakor zdaj izgleda, omenjajo le Jugoslavijo. Sedanji ministerski predsednik je Dr. Subašić, Hrvat. Dobila bo le Hrvatska, Slovenije niti ne omenjajo ne.

Mi se le bojimo, da bomo Slovenci v velikem dogodku zopet zamudili bus, če ga že nismo. Ko bo prepozno in že vse določeno, se bomo prebudili. Potem bomo vpili, zdaj se pa prepiramo, kdo naj nosi zastavo in slavo med nami. Jezili se bomo na tujce, pa bi se morali sami nase, pa na svojo neprevidnost. Kdor si lastne hiše ne zna pravilno zamisliti, je bo tudi težko kedaj znal pozidati. Na prvem slovenskem kongresu so govorila le čustva, pamet in modrost sta stali v ozadju. Zato smo dobili, kar smo dobili. Pravda slovenskega naroda pa mora še vedno pod mizo čakati.

Sprejemati zastopstvo naroda v tako usodnem času je velikanska odgovornost. Nisi odgovoren le sam zase, tudi za druge si odgovoren. Največja nesreča pa je, da dobrih, in res modrih voditeljev tako manjka, takih, ki bi se znali primerno sukati med diplomati in državniki in ki bi res kaj pomenili. Ni odvisno samo od tega, da je kdo izvoljen in v zapisniku dobi saržo uradnika. Odvisno je od tega, koliko je tak, ki je izvoljen, res sposoben.

Poljaki se tudi ne razumejo med seboj. Pa le delajo in švigajo sem in tja. Zdaj so v Washingtonu, zdaj v Londonu, zdaj v Moskvi. Povsod trkajo na vrata in to v prizadevanju, da bi jih lastni bratje preveč ne dobili podse. Nam Slovincem pa, ki nam grozi pogin pred popolnimi tujci, se pa ne zdi tako nujno. Zato rajši gradimo po starih jadnotarskih patentih svoj svet, sestavljamo dolge suhoparne zapisnike, v katere zapišemo vsako besedo. Pravo delo pa čaka, ali pa se morda ne zavedamo, kaj je pravo delo v tej zadevi.

Kdo bo zastopal Slovence? Zdaj kaže, da je prišlo tudi v tem slučaju do sporazuma in če tudi radikalne struje zmagajo, bo Jugoslavija ostala, kar je edino prav. V vod-

Ko je bil Gov. Thomas E. Dewey, republikansko upanje, na potu v St. Louis, da se sestane z 28 republikanskimi guvernerji, se je ustavil v Springfieldu, Ill., in položil venec na Lincolnov grob. Od leve: springfieldski župan John Kapp, Mrs. Dwight Green, illinojski guverner Dwight Green, Gov. in Mrs. Dewey.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

NEMCI PRIPRAVLJAJO DO-MAČJO JAVNOST ZA SLABE VESTI

Berne, Švica. — Nemške radio postaje in nemški tisk zadnje dva dni objavljajo namigovanja, da bo mogoče potrebno iz važnih strateških obzirov prepustiti Pariz sovražniku. V nedeljo večer pa je berlinski radio komentator omenjal, da bo morda potrebno za nemško vojsko, da odide iz vse Francije, da bo lažje branila nemške meje pred sovražniki. Kadar se kdo ne more več braniti, je pač "potrebno", da pokaže pete in beži!

KRUTA MATI

Chicago, Ill. — Devetnajst let stara mati Mrs. Dybiec, ki je pred šestimi tedni porodila sinčka, ki so mu dali ime Dennis, je istega vsled tega, kakor je izpovedala, da ga ni ljubila tako pretepla, da je imel otroček počeno lobanjo, zlomljene obe nožice, tri rebra in nalomljeno vratno kost. Nečloveško mater so zaprli, otroček se pa bori s smrtjo v okrajni bolnišnici. Ko so jo vprašali po vzrokih, zakaj je to naredila, se je izgovarjala, da je mislila, da sinček ni od njenega moža. Tožila je, da se je poročila premlela, da je preveč dela z otroci, da bi rajši deklico, itd.

VEČ PROIZVODNJE ZA CIVILISTE

Donald M. Nelson, predsednik ravnateljstva za vojno proizvodnjo (WPB), pravi, da se bo izvenvojaška proizvodnja zvišala za 30 odstotkov, kakor hitro bo Nemčija premagana, z drugimi besedami, naša pro-

izvodnja civilnih predmetov bo nekako na isti stopnji, kakor je bila leta 1939.

Nemška podaja bo pomenila, da se bodo naša naročila za municijo znižala za okroglo 40 odstotkov, je povedal Nelson na časninarski konferenci. Ko pride to v veljavo, bodo Zedinjene države izdelovale toliko blaga za civiliste, kakor so ga v letu 1939, obenem bodo pa še vedno lahko naredile zadosti vsega, kar bo potrebno za vojno z Japonci.

Predno se industrija spet prilagodi mirovnemu izdelovanju, bo nekaj časa v nekatereh panogah gotova mera nezaposlenosti med časom, ko se bo vršilo preurejevanje. Je pa tudi več izdelovateljev vojnih potrebščin, ki lahko brez vsakega odloga začnejo izdelovati civilne potrebščine. Za primer navaja Nelson industrijo gumijastih koles, poljedelskih strojev in tkanin. Pri vseh teh vrstah dela čakajo že velikanska naročila za mirne čase, stroje bo treba pa le malo ali pa sploh nič spremeniti. Prehod se bo najbolj poznal v avtomobilski industriji, ki se je popolnoma preobrazila in je vse svoje možnosti prilagodila izdelovanju tankov, letal in topov.

VOJNI ČAS

Ko je v Houstonu, Texas, neki branjevec naravnal svoje kljuse na Jimmie Jonesovo gasolinsko postajo ter zahteval, naj mu umije konja, je Jones pozabil usta zapreti. Umivanje konjev ravno ne spada strogo v njegovo posredstvo. Ker pa med vojno ne dobi posebno veliko avtomobilov za umivanje,

se je pa le odločil, da umije branjevske mrho. Pri tem pa mu je rojilo po glavi, kaj naj napravi, če kdo pride in zahteva, naj mu kobilico tudi namaže!

NA BOLNIŠKI LADJI

Howard K. Gray, sloviti zdravnik iz Mayo klinike, sedaj pa kapitan na bolniški ladji Solace, je bil presenečen, ko je videl, koliko močnatosti in veselega razpoloženja je pri ameriških fantih. Takole pripoveduje: "Na poti iz Tarawa smo morali mlademu marinu odrezati nogo. Nekoliko se je solzil, ko smo mu povedali, da mora biti narejeno. Ko sem ga naslednje jutro po operaciji vprašal, kako se počuti, je rekel: "Dobro. Saj me je zdaj toliko manj in je toliko manj prilike, da bi me kje kaj bolelo." Potem smo imeli fant, ki so ga čisto malo živga prinesli na krov; zadet je bil od japonskega strela prav od blizu in krogla mu je odtrgala dobršen del prsi. Pa se je vendarle nazadnje nekako izlizzal. Rekel je, da Japonci sploh ne znajo meriti; ko bi bil ameriški marin streljal nanj iz take bližine, bi ga bil zadel ravno sredi čela.

Od Pearl Harborja, ko smo bili potisnjeni v vojno in smo imeli samo dve bolniški ladji na razpolago, smo v tem oziru napredovali toliko, da jih bomo imeli ob koncu letošnjega leta 24.

SCOTLAND YARD

Kdo ni bral doživljajev detektivke vseh detektivov Sherlock Holmesa! Ameriški fantje radi prebirajo detektivske povesti, oziroma so že od malega po movie gledališčih videli vse polno takih predstav. Zaradi tega je mogoče razumeti, zakaj se naši vojaki v Londonu posebno zanimajo za slavno poslopje Scotland Yard, kjer je dom angleških detektivov. Izmed vseh zanimivosti v Lon-

KAKO ZASLIŠUJEJO VOJNE UJETNIKE

Zasliševanje vojnih ujetnikov je jako težavna zadeva, vendar je tako važno, da se kaj izve od ujetnikov, da dotične osebe vse store, da bi le kaj zvedele od ujetnikov. Vprašanja je treba spretno premisliti in morajo biti prilagojena osebnosti tistega ujetnika. V večini držav je zatorej navada, da imajo za ta namen posebne tečaje za častnike.

Ti častniki se morajo predvsem zavedati, da ne izprašujejo kakšnega zločinca, česar se ti častniki, ki so v civilu kakor preiskovalni sodniki, prav težko navadijo. Vojško pravilo, tako na primer francosko, pa tozadevno pove: "Vojnih ujetnikov se ne sme ne mučiti ne žaliti. Slehernega ujetnika je treba izpraševati, kakor to zahteva stopnja njegove izobrazbe." Če se pa ujetnik brani, da bi kaj povedal, pa nima izpraševalni častnik — razen svoje besedne spretnosti — skoraj nobenega tozadevnega sredstva na razpolago.

Slehernega ujetnika najprej pozovejo, naj pove, kako se piše, kaj je, h kateremu polku spada, kar bo vsak rad povedal, da je potem zapisan v seznamu. Rdečega križa in bo mogel biti v zvezi s svojci. Toda zasliševalni častnik hoče vedeti še veliko več.

Predvsem mora zvedeti, kakšno orožje ima ujetnik. Zato preiščejo plinsko masko in kemično analizirajo njen filter, da tako zvedo, proti kateremu strupu so nasprotni čete zavarovane. Preiščejo njegovo orožje, tako puško, eksplozivni učinek ročnih granat, udarnost patron. Če ima kak ujetnik pri sebi veliko municije, ročnih granat in sveže napolnjeno "železno racijo", tedaj se lahko sklepa, da se bliža juris.

Izjave ujetnikov, če jih je

kaj, pa je treba natančno prerešati — in sicer tem bolj, če je ujetnik mnogo izklepetal, saj se zgodi, da je klepetal zato, da bi nasprotnike preslepil in jim dal napačna navodila. Častniki, ki zaslišujejo ujetnike, morajo natančno preiskati izjave in najti med plevelom zrnje; tedaj si pač želijo, da bi bil tisti ujetnik pač rajši molčal. Ujetnike lahko kaznujejo zaradi laži, a ne zato, če nečesto govorijo. Vendar se je v prejšnji vojni včasih zgodilo, da so ujetniki dali resnične in važne podatke.

Če ujetnik noče nič izpovedati, tedaj ga je treba na zvit način pripraviti do tega, da kaj izklepeta. Proti koncu prejšnje vojne, ko so bili vojaki sestradani, je storil kos mesa in steklenica vina kar čudeže. Saj "ne gre samo ljubezen skozi želedec", ampak tudi zgornost spriči sovražnika.

Izpraševanje ujetih častnikov je pa še mnogo težavnejše, a zanimanje pri zasliševanju je tem večje, saj brez dvoma častnik več ve kot navaden vojak. Ponekod imajo v ujetniških taboriških častnikov v stenah skrite mikrofone, ki prisluškujejo pogovorom med častniki. Kajpa takšno početje ni gentlemano, toda če je resnično, da so v vojski vsa sredstva dovoljena, potem je to le nedolžna zadeva spriču drugih grozotnih "doveljenih" pripomočkov. Seveda je pa spet to, da se častniki nalašč drugače pogovarjajo ko slutijo, da imajo mikrofone krog sebe.

Ostane pač tako, kakor je: pa navzlic najmodernejšim pripomočkom: Če noče vojni ujetnik sam od sebe nič izpovedati in če zaslišujoči častnik ni prav posebno zvit, potem pač ni nič — pa čeprav imamo mikrofone.

ZAMERILA

Ameriški vojaki imajo svoje šale, ki so včasih precej roba-te. Ko se je neki ameriški vojak poročil v Angliji in prišel z hevesto iz cerkve, ga je že čakala vojaška policija. Vzdig-nili so ga na jeep in odfrčali ž njim. Nevesta je gledala, potem pa omedlela. Pozneje, ko je prišel ženin nazaj in ji povedal, da je to stara ameriška vojaška navada, še vedno ni mogla razumeti, da bi bilo v takem postopanju kaj šale.

TUJEZEMSKO PREBIVALSTVO HITRO PADA

Med tem ko je bilo leta 1940 v Zedinjenih državah 5.000.000 inozemcev, jih je sedaj samo še 3.400.000, to je najmanj v zadnjih 35 letih.

Se nikdar ni v nobenem letu več tujcem dobilo državljanstva, kakor v letu 1914, ki se je končalo zdaj 30. junija in nam je prineslo 435.483 novih državljanov. V istem času so sprejeli v države samo 30.000 novih naseljen-cev. Na vsakega novega tujcemca je 15 prejšnjih dobilo državljanstvo. Nadalje med starejšimi tujcemci zadnje čase smrti kosi nenavadno pogosto, novih pa prihaja vedno manj. Vse to je odgovorno, zakaj je zdaj v Z. d. razmeroma tako malo takih ljudi, ki niso državljani.

POMEN OTOKA SAIPAN

Dasi je otok Saipan, ki so ga Amerikanci pred kratim zavzeli, na zemljevidu le majhna pikica, pomeni za Amerikance nepopisno pridobitev, za Japonce pa najbolj usodopolno izgubo. Od tega otočka je le 1.500 milj do Tokyo, skoraj naravnost proti severu. Ko se bodo Amerikanci gori zadosti utrdili in založili, bodo iz tega oporišča lahko razbili celo Japonsko od enega konca do drugega. Prav tako se da priti od tam z bombniki nad Filippine, Formoso in vzhodno kitajsko obalo.

V Long Island City, N. Y., se armada pripravlja na velikanski pritisk božičnega pošiljanja in gradi največje prtilično poštno poslopje v deželi. Stalo bo \$3.000.000 in bo zgotovljeno 1. septembra, to je ravno dva tedna prej, ko se bo pričelo pošiljanje božičnih zavojev ameriškim vojakom prek morja. Pokriva 528.000 kv. čevljev površine, toraj več kakor Radio City. Med sezono božičnega pošiljanja bo notri zasposlenih 10.000 poštinih uslužbencev in 2.500 vojakov. Pričakujejo, da bodo imeli za letošnji božič oprava za 90.000.000 zavojov. Od tukaj gre pošta vojakom v Newfoundlandi, Severozapadni Kanadi, Islandiji, Južnem Atlantiku, Evropskem pozorišču, Severni Afriki, Srednjem Vzhodu, Kitajsko-Burma-Indija pozorišču in Perzijskem zalivu.

Podobno poslopje, četudi manjše, gradijo zdaj tudi bližje mesta San Francisco, za pošto vojakom v Pacifiškem okrožju.

OGLASI V "AM. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEHI

PRIZOR IZ VOJNE

Dimi po bitki se še ni razkidal, ko so si ameriški vojaki začeli ogledovati razvaline vasi St. Gilles v Franciji. Namenjeni so v vas, toda opresni morajo biti, da jih ne pogodi kakšen sovražni strelček iz sasede. V ospredju se nahaja razbit nemški tigrovski tank.

PISANE CAROVNIJE

Bivši gojenec etijopskega kolegija, dr. Munding, piše: Čarovniška književnost Abesincev se je izza praznoverne dobe carja Jakoba (1434) do danes kaj malo spremenila. Višek čarovniške književnosti so magične knjige in zvitki izrekov. V njih so molitve, zakletve, razni obredni obrazci, ki so prava pravcata zmes arabskih, islamskih, judovskih, krščansko-koptskih, grških — celo — staro-egiptskih besedil. To je nesmiselna čarovnija, latovščina samih imen in zgodb. Čim manj je kakšno pisanje razumljivo, tem več skrivnosti in učinka mu pripisujejo. Med abesinskimi vojaki pač ni nobenega, ki bi ne imel vsaj po dvoje čarovniških pisanj pri sebi in sicer ima navadno talismansko pisanje: Lefalo, Cedek in še posebej: Zvezo pravčnosti. Po naše bi ju imenovali: potni list življenja in potni list smrti. S prvim se Abesinec obvaruje nezgod in nesreč v življenju, z drugim pa strahot smrti in one-ga sveta. Abesinec najbolj časti potni list smrti, ki ga pač ne da iz rok. Dokaz temu je, da imamo v evropskih knjižnicah in zasebnih zbirkah komaj 20 takih čarovniških potnih listov smrti. Celo vatikanska knjižnica ima en sam izvod in sicer iz zbirke kardinala Stefana Bor-gije, ki se je zmeraj zanimal za Abesince.

Ce pa Abesinec sploh kdaj da tak potni list iz rok, tedaj ga pa gotovo ne da za denar, marveč za steklene bisere ali za lepe bučice.

Kakšna je vsebina teh dveh potnih listov? Življenjski potni list, torej navadno čarovniško pisanje, je zmes zakletv in molitev zoper bolezni, hudobne duhove na zemlji in v zraku. Navadno je naročeno, torej prav osebno besedilo.

Življenjski potni list, ki ga je imela neka ženska, ima tole besedilo: Ca, ca, ca. Nadangel Mihael in božja porodnica Marija rešita nas kolike, zbada-nja, revmatizma, migrene, mrz-lice, padavice, nalezljive bolezni, od mohamedanca in fakirja po teh svetih imenih, tvoja de-klara Necehte Mariam." — Zdi se, da je imela Abesinka koliko, pa koj zaklinja bolečine v tre-buhu: "Stressaj boke, premika-sti čreva". — "Gios, gios, gios" — in ti Monoli, ki vežeš točo in

vetrove, zveži in uniči koliko svoje služabnice Necehte Mari-ame." In dalje pravi čarovni-ja: "S takimi imeni se je rešil nekoč Salomon iz rok čarovnic. Vprašale so ga: Kaj imaš v se-bi? — Odgovoril je: Slavo bo-ne žjo. — Srdito je zaklicala ča-rovniška poglavarica: Bodalo sem! Zgrabite ga. — Tedaj je Salomona pograbil čarovnica Mešaj, da bi ga zabodla. Rani-la mu je vrat. Salomon je za-krlical: Lofham, Lofham, Lof-ham; Flocan, Flocan, Flocan. — Nič se mu ni zgodilo in je čarovnico celo oklofotal. Tedaj mu je ona zagrozila s svojimi, njej pokornimi abesinskimi ži-valmi, z oslom, z mačko, s ku-ro, z volom, s psom, s hijeno, konjem, kozo, z ovco, lisico, opico, levom, leopardom, s slo-nom in kačo. A Salomon se ni ustrašil in ji je dal še eno zaus-nico z besedami: Lofham, Lof-ham, Lofham. — Tedaj pa je planil iz njegovih ust čudovit angel in je zavpil sveto besedo: Mermen. — Po teh svetih be-sedah me rešite kolike, revma-tizma, vnetja in smrti. Tvoja dekla Necehte Mariam." —

Se veliko večjega pomena pa je praznovernemu Abesincu drugo čarovniško pisanje: amu-let smrti, zvitke pravčnosti — Lefafa — Cedek. Tudi ta potni list nosi Abesinec zmeraj s se-boj. Besedilo zna na pamet in ga pokopljejo z njim vred. Ta čarovnija ga varuje sprčo "sil spodnjega sveta", zoper ange-le smrti, ki mu ovirajo pot v pa-radiž. Smrtni potni list je po-narejen po egiptski mrtvaški knjigi. Egipčani so napisali ča-rovnije na zvitke in jih potisni-li mumiji v krsto. Ko so Etijop-ci ustanavljali svoje glavno me-sto, in si iz Sabake l. 728 pred Kr. spet osvojili Egipt, so se pač mogli naučiti egiptskih šeg.

Na "potnem listu" za na oni svet je napisano: "Kdor nosi to knjigo krog vratu, bo prišel v nebesa." Nato sledi nešteto imen, med njimi so razni obra-zci: Lator — Arepo — Tenet — Opera — Rotas.

Bogati Abesinci imajo tak pergamentni zvitke v usnjati vrečici in na vrvič krog vratu. Revni pa kar krog golega živo-se, da je pisanje še nečitljivo — pa koj zaklinja bolečine v tre-buhu: "Stressaj boke, premika-sti čreva". — "Gios, gios, gios" — in ti Monoli, ki vežeš točo in

SLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA

Ustanovljena 19. dec. 1928
v Chicagu, Ill.

Duh. svetovalec—Spiritual Advisor
Rev. Milan Slajec,
1709 E. 31st St., Lorain, Ohio

Glavni Odbor—Supreme Committee
Predsednica—President
Mrs. Marie Prislend,
1034 Dillingham Avenue,
Sheboygan, Wis.

I. podpreds.—First Vice-President
Mrs. Frances Rupert,
18303 Shawnee Ave.,
Cleveland, Ohio

II. podpreds.—Second Vice-Pres.
Mrs. Mary Coghe,
4517 Coleridge St., Pittsburgh, Pa.

III. podpreds.—Third Vice-Pres.
Mrs. Mary Shepel,
5 Lawrence St., Ely, Minn.

IV. podpreds.—Fourth Vice-Pres.
Mrs. Frances Rappet,
305 Spring St., Pueblo, Colo.

V. podpreds.—Fifth Vice-Pres.
Mrs. Mary Markewich,
2809 E. 95th St., So. Chicago, Ill.

Tajnica—Secretary
Mrs. Josephine Erjavec,
527 No. Chicago St., Joliet, Ill.

Blagajničarka—Treasurer
Mrs. Josephine Muster,
714 Raub St., Joliet, Ill.

Nadzornice—Auditors
Mrs. Mary Ottonar,
1110 E. 68th St., Cleveland, O.

Inkorporirana 14. dec. 1927
v državi Illinois.

Mrs. Mary Lenich,
609 Jones St., Eveleth, Minn.

Mrs. Pauline Ozbelt,
2029 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Svetovalni in porotni odtsek—
Advisory Board
Mrs. Frances Susel, predsednica
15900 Holmes Ave., Cleveland, O.

Mrs. Ivanka Zakrajsek,
9059 — 88th Rd., Ridgewood, N. Y.

Mrs. Marica Kopach,
1217 S. 61st St., West Allis, Wis.

Mrs. Anna Kameen,
P. O. Box 787, Forest City, Pa.

Mrs. Rose Jerome,
214 Grant Ave., Eveleth, Minn.

Prosvetni odtsek—Educational Com.
Mrs. Albina Novak,
urednica in upravnica "Zarje",
1135 E. 71st St., Cleveland, Ohio

Mrs. Anna Petrich,
2178 Burton St., Warren, Ohio

Miss Gladys Buck,
10038 Ave. L., So. Chicago, Ill.

Odbor za mladino in razvedrilo—
Youth & Recreation Board
Albina Novak,
6701 Schaefer Ave., Cleveland, O.

Frances Bogovich,
6701 Schaefer Ave., Cleveland, O.

Lillian Kozek,
2244 So. Wolcott Ave., Chicago, Ill.

PO KONCANI KAMPANJI

Kampanja, katera se je letos vršila pod spretnim vodstvom urednice Mrs. Albine Novak, se je uspešno zaključila. Prinesla je kar 595 novih članic.

Prvo nagrado v tej kampanji je letos pridobila podr. 25 v Clevelandu. Ta nagrada je po štirih letih prvič šla iz Jolietu. Na drugem mestu sta kar dve podružnici in sicer podr. 20, Joliet, ter podr. 31, Gilbert, Minn. Na tretjem mestu pa je podr. 2, Chicago.

Prva zmagovalka je tajnica šte. 25, Mrs. Mary Ottonar, ki je tudi kot glavna uradnica predsednica v nadzornem odboru. Na drugem mestu je Frances Knaus, tajnica šte. 31 v Gilbert, Minn. Na tretjem me-stu je pa Mrs. Mary Terlep, blagajničarka podr. 20 v Jolietu, ki je bila poprej kar štiri-krat po vrsti zmagovalka.

Nagrade se bodo letos odda-jale na bolj slovesen način. Že na Zvezin dan je bila predstavl-jena zbranim udeležencem v Lemontu prva zmagovalka Mrs. Mary Ottonar. Druga zmago-valka je bila predstavljena na Zvezin dan v Minnesoti, kate-rega so imele dne 6. avgusta po-družnice po Minnesoti. Nagra-do je tam šla oddajati kampanj-ska načelnica sama, Mrs. Albi-na Novak. Tudi pri podr. 20 v Jolietu se bodo nagrade delile na redni seji v mesecu septem-bru ter se bodo ob tem času ka-zale filmske slike o našem le-tošnjem Zvezinem dnevu in tu-di druge zabave bo v izobilju.

Toda glavna in prva nagrada podružnici 25 bo pa oddana po gl. predsednici Mrs. Prislend sami, ko se bo mudila v Cleve-landu prihodnji mesec.

Članice, katere so pristopile v tej kampanji, bodo gotovo pripomogle pri napredku orga-nizacije. Radi tega jim častitam ter jim ključem: Dobrodošle med nami!

Ako je pa katera še v nase-lbini, kjer se čitajo te vrstice, da še ni naša članica, toda želi biti med nami, naj vse na spodaj podpisano, in vse informacije, kako postati članica, ji bodo radi volje podane.

PO ZVEZINEM DNEVU.
Naj se na tem mestu še zahva-lim vsem romarjem in vsem u-deležencem, kateri ste prišli od blizu in daleč v Lemont dne 23. julija. Enako vsem gl. uradni-cam, delavkam in delavcem, vsem krožkom, č.č. gg. v Lemontu in enako č.č. sestram v Le-montu, ter pevkam in vsem, ka-teri ste bili na programu, ter sploh vsem, kateri ste pripomo-gli s svojo navzočnostjo, da se je Zvezin dan tako lepo zaklju-čil. Naj na tem mestu velja mo-ja zahvala tudi Mr. Strucler iz La Salle, Ill., soprogu tajnice šte. 24, ki je vsako leto do se-daj prihitel na Ameriške Brez-je potrkavat, kar je povečalo vso slavnost. Hvala tudi tistim možem, ki so Mr. Strucler poma-gali pri potrkavanju, da so zvonovi peli kot v rajskih vi-šavah.

Josephine Erjavec.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

Katedrala tega mesta, Ma-rijino romarsko svetišče, ki je tudi sedež škofije, je kakor knjiga, ki podaja zgodovino Marijinega kipa.

L. 1670. je prišel nek doma-čin opozoriti priseljence Sala-zarja, da so našli tam nekeje v skalni steni nekega "boga." Paganski Indijane je pač po svoje mislil, in je menil, da je "bog" tisto, kar je Španec spo-znal za kip Marije Brezmadež-ne. Bil je to 60cm visok kip, katerega je nekdo postavil v neko skalno steno. Indijanci so kip našli in mu začeli ska-lovati čiščenje. Zdelo se jim je pa, da tisti prostor ni pri-meren za bogoslužje, zato so se obrnili na Salazarja, kateri je med njimi užival sloves mo-drega in dobrega moža, kate-rega so divjaki zelo spoštovali, drugače kot druge lakom-ne Špance, kateri so delali z Indijanci kot z divjačino.

Salazar je vzel v svoje var-stvo Marijin kip in mu zgradil malo kapelo poleg svojega do-ma. Tamkaj se je začelo če-

ščenje dolinske Marije, ki je s časom tako rastle, da zbere današnji čas Nuestra Señora del Valle v velikih dneh ro-manja včasih tudi do 200,000 romarjev iz vseh severnih pro-vinc.

V to Marijino svetišče sem stopil tudi jaz, da tamkaj iz-ročim Mariji zadeve našega na-roda, katere bi ji želel ponesti na Brezje ali na Sveto Goro.

Ob 16:30 uri šele so kate-dralo odprli. Velika cerkev je to, grajena v kolonialnem slo-gu, vsa poslikana s prizori iz zgodovine Marijinega kipa.

Nad glavnim altarjem pa je kapelica, tako kakor v Novi Pompeji in ravno nad glavnim altarjem stoji Marijin kip, ka-mor sem se namenil in si zagot-ovlil za naslenji dan sveto ma-šo za 9 uro.

DRUŠTVO MARIJE POMA-
GAJ ŠT. 78 KSKJ
Chicago, Ill.

Članice našega društva, katerim bi bilo mogoče se ude-ležiti konvencije sv. maše v ne-deljo ob 11:30, ste naprosene, da pridite v šolske prostore, ker se bomo zbirale tam, prinesite

s seboj društvene regalije. U-pam, da se vas bo udeležilo ve-liko število. S tem pokažemo čast in spoštovanje konciji Dru-žbe sv. Družine. Pridite v veli-kem številu. S pozdravom.
Karolina Pičman, preds.

MRS. FRANČIŠKA ZNIDAR-
ŠIČ UMRLA

Soudan, Minn.

V prigribu pošiljam naročni-no za list Amerikanski Slovenec in Novi Svet za celo leto, čeprav še ni potekla naročnina, je vse-eno bolje, da je poprej plačano, kakor pozneje. Obenem nazna-njam žalostno vest, da je dne 17. julija 1944 umrla moja že-na Frančiška Znidaršič, Poko-pana je bila na katoliškem po-kopališču dne 20. julija 1944. Rojena je bila v Jugoslaviji le-ta 1871 v vasi Srahotnik, pošta Velike Lašče pri Turjaku. Nje-no deklasično ime je bilo Ivane. Zapustila je žalujočega moža in 10 otrok živih, kateri so vsi odrasli. Najmlajši sin je star 29 let, drugi so vsi starejši. Po-ročeni so 7, 2 sina in 5 hčera. En sin in ena hči živita v Sou-dan, Minn., en sin v Milwaukee, Wis., ena hči v Tower, Minn., ena v Nashauk, Minn., in 3 hčere v Chicagu, Ill. Trije so še samski, dva sina in ena hči. Pri toliki družini, 10 otrok, sem na stara leta ostal sam. Eden sin še biva pri meni, ki dela tukaj, pa ne vem, kako dolgo bo. Jaz bi sam potreboval počitek, ker ni-sem nič trden, pa ni čudno, saj sem delal pod zemljo in trdo v železnem rudniku 38 let. Sedaj pa imam tudi že 76 let, tako mi-slim, da ne bo dolgo, ko bom šel za svojo ženo, ker se ne počutim dobro.

Sedaj se moram zahvaliti na-šemu g. župniku Rev. Father Johnu Jerše, ki so jo prevedeli s sv. zakramenti do malega vsaki teden. Moja žena je bila v bolniški postelji 5 mesecev. Lansko leto sva obhajala 50 letnico zakonskega življenja. Takrat se je še dobro počutila. Čez kakih 5 mesecev je pa za-čela tožiti, da jo nekaj notri boli in ko se je vlegla, ni več mogla hoditi. Imela je "gall stones" in srčno napako. Skup-no sva živela 51 let.

Sedaj se moram zahvaliti mojim sinom in hčeram in njih možem, ki so darovali za sv. maše, in vsem sosedom, ki so dali za sv. maše, ki se jih je na-bralo čez 100. Moram se zahva-liti tudi ženam, ki so jo obisko-vale vsaki dan, ko je bila bolna, in ki so hodile molit skozi 8 dni za pokojno ženo rožni venec. Lepo se zahvalim tudi sosedom, ki so dali svoje karé brezplačno za sprevod. Enako se zahva-lim tudi Ameriški Bratski Zve-zi, poprej J.S.K.J., za tako hit-ro izplačilo smrtnine. Ona je bila zavarovana samo za smrtni-nino \$500, za toliko; da je pri-bližno zadostovalo za pogrebne stroške.

Sedaj pa Zbogom, moja ne-pozabna žena in mati. Ostala boš v spominu vse naše dni, in molili bomo za Te, da bi se kaj kmalu veselila v nebesih in Bo-ga prosila, da bi se vsi srečno združili s Teboj v raju. Saj si vsako nedeljo šla k sv. maši, dok-ler si bila pri zdravju. Prišlo bo, da se bomo enkrat vsi ločili s tega sveta in šli eden za dru-gim prej ali slej. Bog Ti daj večni mir in pokoj in večna luč naj Ti sveti in počivaj v miru božjem.

Zalujoči ostali: tvoj mož Jo-seph Znidaršič, 4 sinovi Rudolf, John, Joseph in Frank. Sinova Joseph in Frank in hči Angela so samski. Hčere, ki so poroče-ne, so Lina Stepan, Frances Ste-fanich, Mary Derganc, Julija Ebner in Zofija Berg. Pokojna je zapustila tudi 10 vnukov; 3 vnuki so že pri vojakih, eden je na fronti na Francoskem, in je že 4 leta pri vojakih; druga dva sta pol leta in pol.

(Ogl.) Joseph Znidaršič.

ŠIRITE "AM. SLOVENEK!"

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

27. Nedelja — 13. pobinkohtna
28. Ponedeljek — Avguštin, škof
29. Torek — Janez Oblavljen
30. Sreda — Roza Limanska
31. Četrtek — Rajmund, spoz.

SEPTEMBER

1. Petek — Egidij, op. in pušč.
2. Sobota — Štefan, ogr. kr.

TRINAJSTA NEDELJA PO BINKOSTIH

"In ko jih je videl, je rekel: kajite se duhovnikom" (Luka, 17, 14).

Telesna gobavost je podoba greha, in kakor je bil za pre-senjenje telesne gobavosti postavljen duhovnik stare zaveze, ta-ko je za duševno gobavost po-stavljen duhovnik nove zaveze. Le oni je veljal za očistene-ga, ki se je predstavil duhovni-ku in je bil od njega proglašen za čistega. Tako v novi zavezi nihče ne more dobiti odpus-čenja grehov, ki se noče predsta-viti duhovniku. Popoln kes od-vzame greh, ampak le z izrecno voljo, da se sprejme zakrament pokore. Duhovnik stare zaveze je mo-ral pri gobavem najti, ali je še gobav ali je očistjen. Tako mora tudi duhovnik nove zaveze so-diti grešnika in odločiti, biti mora sodba. To se godi pri spo-vedi, ki je za grešnika tako po-trebna, kakor je bilo za goba-vega, da se je predstavil duhov-niku.

Prej je duhovnik le proglasil gobavega za čistega, zdaj du-

hovnik grešnika očisti od gre-hov. Že Sv. Hrizostom pokazu-je na to bistveno razliko. Po-vsem jasno. "Komur boste gre-he odpustili, so jim odpušteni." Malo kritično. JUDGE so že po-praševali: "Kdo more grehe odpustiti, kakor Bog sam?" (Mark 2, 7) Ni nič čudnega. Duhovnik je na božjem mestu, dela v imenu božjem. Kakor je Peter rekel: "Tabita, ustani!", tako pravi spovednik: "Odv-žežem te!"

Ni bil vsak gobavec spoznan za čistega, pogostoma je bila bolezen neozdravljiva. V novi zavezi se lahko vsak greh od-pusti, ako so podani pogoji. Naj bo še toliko grehov, še tako težki, stari, zajedeni kakor go-ral pri gobavem najti, ali je še gobav ali je očistjen. Tako mora tudi duhovnik nove zaveze so-diti grešnika in odločiti, biti mora sodba. To se godi pri spo-vedi, ki je za grešnika tako po-trebna, kakor je bilo za goba-vega, da se je predstavil duhov-niku.

Storimo in verujemo, kakor so naredili in verovali govavi v evangeliju, pokažimo se, kakrš-ni smo, spovejmo se, da doseže-mo odvezo od grehov. Ne poza-bi se zahvaliti!

SLOVENSKA RADIO URA V MILWAUKEE!

Edina na srednjem zapadu, s izključno slovenskim programom v obeh jezikih, se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne preko WRJN RACINE RADIO POSTAJE (1400 Kc.)

Oddaja je slovenski list "Jugoslovanski Obzor" v Milwaukee. — Za vrstitev godovnih in drugih čestitk, ali društvom in trgovskim objav, pišite najpозnejše do petka jutraj na: YUGOSLAV (SLOV-ENIAN) RADIO HOUR, 830 West National Avenue, Milwaukee, 4. Wis. — Telefon Mitchell 4373, ali Mitchell 5551.

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., — Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

IZSEL JE

VELIKI
ANGLEŠKO - SLOVENSKI
Besednjak

ki ga je spisal in izdal

DR. F. J. KERN

To je najpopolnejši angleško-slovenski besednjak z angle-ško izgovarjavo. Po tem besednjaku so popraševali. Zda-je je besednjak na raspolago.

STANE S POŠTINO \$5.00

kar je poslali z naročilom. Tisti, ki ga želijo dobiti, naj takoj pišejo ponj na naslov:

KNJIGARNA AM. SLOVENEK

1849 W. Cermak Road, Chicago 8, Illinois

VABILO NA PIKNIK

ki ga priredi

Schwab Boosters Club

V NEDELJO 3. SEPTEMBRA 1944

na Keglovem vrtu

V WILLOW SPRINGS, ILL.

Začetek ob 11:00 A. M.

— Vstopnina prosta —

Za ples in zabavo bo
svirala Pucelj-Foysova
godba.

Mr. Jack Schwab je demokratski Precinct Captain 27. Precincta že veliko let. Našim ljudem je vedno na razpolago za razne na-klonjenosti in usluge. Zato vabimo naše ro-jake, naj posetijo nje-gov piknik in mu poka-žejo svojo zahvalo za njegove usluge.

Ne pozabite torej
njegovega piknika!

OGLASI V "AMER. SLOVENCU"

IMAJO VEDNO USPEH.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Severne Amerike. **Sedež: Joliet, Ill.** Inkorp. v drž. Illinois 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushak, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Mathew Kebe, 223 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNÍ ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Mary Kovach, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Denia, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emory Subar, 540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jn. 1944 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnih, pokojnin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrta milijona dolarjev.

Društvo za DSD, se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav v na manj kot 8 člani (cami) za odrasli oddelci. Sprejme se vsak katoličan katoliške ali katoliškega spola v starosti od 13 do 60 let. V mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in pokojnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 124.46% solventna; to potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno mrežo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali listmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

IZ URADA GL. TAJNIKA DSD

Kakor je bilo naznanjeno v našem glasilu, bo konvenčna maša ob pol dvanajsti uri v cerkvi sv. Štefana v nedeljo 27. avgusta, zato prosimo vse glavne uradnike(ce) delegate(inje) katerim le mogoče, da bi se pričeli zbirati pri farni šoli vogalu Cermak in Wolcott ceste že ob deseti uri.

Nadalje tudi naznanjamo, da si mora tudi zaradi sedanjih razmer vsak glavni uradnik(ca) ter tudi delegat(inja) preskrbeti svoje potovanje za v Chicago na konvencijo in potem tudi nazaj, in ti vožnji stroški bodo potem vsakemu nazaj povrnjeni. Tisti, kateri so bolj oddaljeni, bi se morali o tem obenem posvetovati.

Izvoljeni so bili sledeči delegatje in delegatinje ter njih namestniki in namestnice, do zdaj naznanjeni na glavni urad.

Društvo šte. 1 — Joliet, Illinois. — Delegati: Joseph Buchar, Simon Setina, Anton Cauko, John Videtich, Nick Vranichar, John Mutz, Matthew Vranesich, Michael Smrekar, William Vertin, Anton Bartol, Leo Adamich. — Namestniki: Joseph Russ, Joseph Mikolich.

Društvo šte. 3 — La Salle, Ill. — Delegat: John Prazen.

Društvo šte. 4 — Bradley, Ill. — Ne pošlje delegata.

Društvo šte. 5 — Ottawa, Ill. — Še ni naznanilo.

Društvo šte. 6 — Waukegan, Ill. — Delegat: Gabriel Drasler.

Društvo šte. 8 — Rockdale, Ill. — Še ni naznanilo.

Društvo šte. 11 — Pittsburgh, Pa. — Delegata: George Weselich, Joseph Bahorich. — Namestnice: Mary Weselich, Barbara Bahorich.

Društvo šte. 12 — Joliet, Ill. — Delegatinje: Anna Jerisha, Antoinette Wedic, Jennie Krall, Julia Camp. — Namestnice: Amelia Shelko, Anna Zeleznik, Jennie Bambich, Kathryn Przyblylski.

Društvo šte. 13 — Chicago, Ill. — Delegati: Steve Kosar, Mary Tomazin, Clara Foys. — Namestniki: John Stayer, John Toplak, John Gyorkos.

Društvo šte. 14 — E. Pittsburgh, Pa. — Delegati: Nickolas Pavlakovich, Theresa Simonich. — Namestniki: John Pavlakovich, Mary Secan.

Društvo šte. 16 — Chicago, Ill. — Delegatinja: Mary Kremesec. — Namestnica: Veronika Kolenko.

Društvo šte. 17 — Ottawa, Ill. — Delegatinja: Josephine Bradish.

Društvo šte. 18 — Springfield, Ill. — Ne pošlje delegata.

Društvo šte. 19 — Butte, Montana. — Delegat: Marko Gornik. — Namestnik: Stanley Cudic.

Društvo šte. 20 — Philadelphia, Pa. — Še ni naznanilo.

Društvo šte. 21 — Joliet, Ill. — Še ni naznanilo.

Društvo šte. 22 — Chicago, Ill. — Delegat: Anthony J. Novotny.

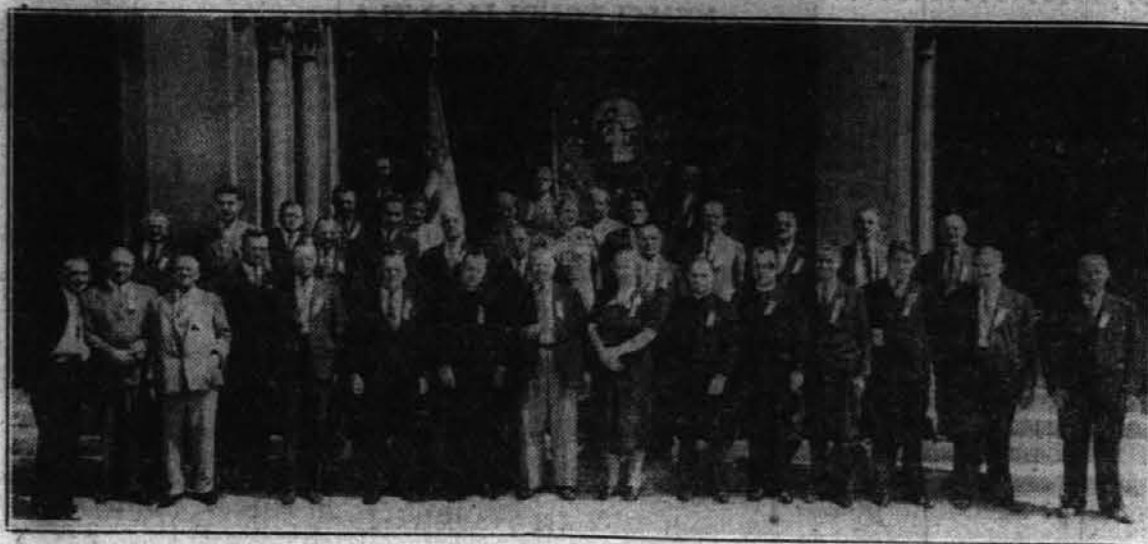
Društvo šte. 23 — Joliet, Ill. — Še ni naznanilo.

Naznanilo: Vsi glavni uradniki, delegati in delegatinje v Jolietu se zberejo ob pol osmi uri v nedeljo 27. avgusta zjutraj na vogalu Ottawa in Clinton cesti (Bus Station), ker je bil preskrbljen extra Coach za potovanje v Chicago, ki nas bo peljal direktno do šole sv. Štefana. Bus bo šel točno ob 8 uri.

Z bratskim pozdravom za D. S. D.

FRANK J. WEDIC, glavni tajnik.

SLIKA 11. REDNE KONVENCIJE DSD

Slika predstavlja glavne uradnike in uradnice in delegacijo 11. redne konvencije Družbe sv. Družine, ki se je vršila pred štirimi leti v Jolietu, Illinois, v avgustu leta 1940. Na sliki so vsi sedanjí glavni uradniki in uradnice. Mr. George Stonich, glavni predsednik DSD., stoji na sredí v sprednji vrsti poleg č. g. M. Butala, župnika v Jolietu in poleg podpredsednice Mrs. K. Bayuk iz Ottawa, Ill.

VABILO

Konvenčni pripravljalni odbor se enkrat končno prav iskreno in prisrčno vabi vse Slovence na veliki konvenčni program v nedeljo 27. avgusta 1944, ki se bo vršil v šolski dvorani sv. Štefana na West Cermak Road in Wolcott Avenue.

Kdor ne želi priti na banket, pa lahko pride po banketu poslušat govore in na domačo zabavo in ples. Za zadnje stane vstopnina samo 25 centov za osebo. Vabimo, da občinstvo po banketu napolni dvorano ter se z zunanjimi gosti spozna. Prišli bodo zastopniki iz Pennsylvanije in mnogih drugih krajev, ki bodo nam povedali kake so razmere pri njih. Dalje na govorniškem programu so zanimivi govorniki. Marsikaj bodo nam povedali. Zato udeležimo se tega programa vsi.

Ves red se bo vršil po spodaj objavljenem programu:

PROGRAM

v čast gl. odboru, delegatom in vsem udeležencem

na 12. redni konvenciji
DRUŽBE SV. DRUŽINE

v nedeljo 27. avgusta 1944

CHICAGO, ILL.

Dopoldanski program:

Ob 10. uri zbiranje domačih društev in delegatov, delegatinj ter glavnih uradnikov v šolskih prostorih šole sv. Štefana.

Ob 11:30 uri dopoldne slovesna sv. maša, katero bo daroval Duhovni vodja DSD č. g. Matthew Kebe.

Popoldanski program:

- Ob 1:30 slavnosten banket v šolski dvorani sv. Štefana.
- Pozdravni nagovor predkonvenčnega predsednika g. Louis Zefran.
- Predsednik g. Louis Zefran predstavi domačega č. g. župnika Edwarda Gabrenja, O.F.M. in mu obenem izroči vodstvo programa.
- Nastopi pevski zbor SZZ. Choral Club.
- Deklamira Patsy Hozjan.
- Govori g. George Stonich, glavni predsednik DSD.
- Govori č. g. Matthew Kebe, Duhovni vodja DSD.
- Govori g. John Zefran, prvi podpredsednik KSKJ.
- Govori g. John Terselich, 4. porotnik KSKJ.
- Govori ga. Marie Prislant, gl. predsednica SZZ.
- Govori g. Leo Jurjovec, gl. predsednik SZS.
- Govori g. Frank J. Wedic, glavni tajnik DSD.
- Govori č. g. Aleksander Urankar, župnik v So. Chicagu.
- Govori g. John Jerich, urednik A. S.
- Umetni ples in poje gđ. Carol Ann Tarvis.

16. Pozdrave izrazijo gl. uradnikom, delegaciji in gostom zastopniki čičaških društev:

- Za Dr. sv. Štefana, šte. 1 KSKJ. g. Frank Banich, predsednik.
- Za Dr. Marije Pomagaj, št. 78 KSKJ. ga. Lina Pichman, preds.
- Za Dr. sv. Ane, šte. 170 KSKJ. ga. Cecilija Horwath, preds.
- Za Dr. Danica. g. Jožef Fajfar, predsednik.
- Za Dr. sv. Jurija, Kat. Boršt. g. Louis Bogolin, predsednik.
- Za Dr. sv. Martina, šte. 178 KSKJ. g. Matt Hajdinjak, preds.
- Za Dr. sv. Križ. g. Ignatz Krápec, predsednik.
- Za Dr. sv. Mohorja, g. John Mlakar, predsednik.
- Za Dr. sv. Neže, Kat. Boršt. ga. Frances Rutar, predsednica.
- Za Dr. Liberty Bell, g. Anton Golenko, predsednik.
- Za Modern Woodmen, g. John Weber, predsednik.
- Za Dr. Illini Star, ga. Mary Golenko, predsednica.
- Za Dr. Three Star, No. 33 WSA, g. Louis Zefran, predsednik.
- Za Dr. Marija Čistega Spočetja, št. 211 KSKJ. g. John Mlakar.
- Za Royal Neighbors, ga. Mayme Fabian, predsednica.
- Za Podružnico šte. 2 SZZ, ga. Josephine Zeleznikar.

17. Na Accordion igra solo William Reich.

18. Deklamira Marilyn Zefran.

19. Sestri Možina igrata na Accordion.

20. Pevski zbor Slov. Ženske Zvezce, Choral Club.

21. Predstavijo "Mystery Play" Hozians' Trio.

Po govorniškem programu prosta zabava in ples. Za ples svira Pucel-Foys orkester.

V ponedeljek 28. avgusta:

Ob 8:00 uri zjutraj sv. maša za žive in mrtve člane DSD.
Ob 6:00 zvečer razgled mesta Chicago.

V torek 29. avgusta:

Ob 8:00 uri zjutraj sv. maša za žive in mrtve člane DSD.
Zvečer domača zabava v TOMAŽINOVI dvorani na 1902 West Cermak Road.

REV. MATTHEW KEBE

Slovenski župnik iz Pittsburgha. Pa. in Duhovni vodja Družbe sv. Družine, ki bo glavni govornik na slavnostnem konvenčnem banketu prihodnje nedelje.

MR. FRANK J. WEDIC

Dolgoletni glavni tajnik Družbe sv. Družine v Jolietu, Ill. Tudi on bo eden izmed glavnih govornikov na nedeljskem konvenčnem programu.

MRS. MARY TOMAŽIN

Blagejčarka pripravljalnega konvenčnega odbora in ena najuspešnejših voditeljic priprav za konvencijo.

Dopisi lokalnih društev

JAVNA ZAHVALA!

Joliet, Ill.

Podpisani član društva sv. Družine, šte. 1 Družbe sv. Družine, Joliet, Ill., se tem potom javno zahvaljujem navedenemu društvu in organizaciji za točno in pošteno izplačilo bolniške podpore za časa moje sedemmesečne bolezni.

Bratje in sestre! Agitirajmo za naše slovenske katoliške bratske podporne organizacije kjerkoli nam prilika nanese, kajti v sili in potrebi lahko spoznamo, kako koristne in potrebne so za nas, kadar smo pomoči potrebni.

ne so za nas, kadar smo pomoči potrebni.

John Zajc,
čl. dr. sv. Družine, št. 1 DSD.

MEH ZA SMEH

TEŽAK POROD

Profesor izprašuje kandidata medicine o pomoči pri porodu. Študent jeclja nekaj pripoveduje o porodnih kleščah, pa mu kmalu zmanjka.

"Ali ste končali?" vpraša profesor.

Kandidat pritrdi.

"Ne," meni profesor ironično, "vsega še niste povedali. Vzemite še enkrat v roke klešče, ki ste z njimi tako uspešno drezali na vse strani, in lopnite z njimi očeta po glavi — potem boste srečno iztrebili vso rodbino."

NAGROBNI KAMEN

"Tu počiva v miru Janez Neroda. Njegovo življenje je bilo lep sen. Na žalost je bil prekratek."

DVOUMNO

V izložbenem oknu neke vinske trgovine smo zadnjič videli lepak s temle napisom: "Danes zaradi krsta zaprto."

BRIHTEN OTROK

Mamica hoče pregovoriti svojo štiriletno hčerko Ančko, da bi šla v posteljo:

"Bodi tako pridna kakor piščančki," ji prigovarja, "vidiš, kako zgodaj gredo spat!"

"Ze res," se odreže Ančka, "toda mama-koklja gre spat z njimi vred!"

V GLEDALIŠČU

V neki zgodovinski tragediji ubije glavni junak svojega nasprotnika, potem pa pokliče služabnike in jim zapove:

"Odnosite truplo in ga vrite v reko!"

Nekoč sta se pa junak in njegov nasprotnik zares sporekla. Glavni junak se je odločil, da se bo nasprotniku pošteno maščeval. Ob prizoru s truplom je poklical služabnike in jim dejal:

"Pustite truplo tukaj, da bo za zgled drugim!"

In ubogi igralec je moral ležati na tleh vse do konca dejanja.

VELIKE ZAhteVE

Neki kupec je dolgo izbiral v trgovini čevljev, in je nazadnje nezadovoljen odšel. Lastnik je vprašal prodajalca:

"Kaj je? Ali mar ni našel nič primernege?"

"Seveda ne! Po poklicu je operni dirigent in je hotel imeti dva taka čevlja, da mu bosta oba škripala v istem tonu."

KOLENDARČEK ZA ODMERJANJE

Do kodaj so veljavne znamke za racioniranje?

Sladkor—Znamke št. 30, 31 in 32 so sedaj veljavne vsaka za pet funtov sladkorja, do preklica.

Znamka št. 40 je veljavna za pet funtov sladkorja za vkuhanje konzerv, in sicer do 28. februarja 1945.

Meso, maščobe.—Rdeče znamke A8 do Z8 in A5, B5 in C5 so sedaj veljavne do preklica.

Procesirano sadje in zelenjava—Modre znamke A8 do Z8 in A5 do F5 so sedaj veljavne do preklica.

Gasolin—V 17 državah na vzhodu, je kupon A-12 veljaven do 8. avgusta. V drugih državah je v veljavi kupon A-12, in sicer do 21. septembra.

Čevlji—Znamki št. 1 in 2 z aeroplanom in knjižici št. 3 ste veljavni do preklica.

Pristopite k
DR. SV. JOZEFA,

št. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.

Na razpolago imate razne vrste zavarovalnine. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.

FRANK JERINA, predsednik.
JOSEPH ZORC, tajnik,
1045 Wadsworth Ave.,
No. Chicago, Ill.
ANTON BESPALC, SE. blag.

DRUŠTVO SV. VIDA

št. 25, KSKJ.
CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1942:

Predsednik: Anton Strmlja;
Tajnik: Jos. J. Nemanich,
1145 East 74th Street
Blagajnik: Louis Krajc.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Aesemni se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu. V društvu se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli oddelci; v mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Braxton Paste nudi takojšnjo pomoč za srbečo kožo, koristno za zdravljenje "Athletes foot", garje, ill. in en lonček se vam bo poslal po poštne povzetju. Denar se vrne, ako ne bo popolnoma zadovoljni.

"brivsko srbečo", mozolje in druge manjše motnje na koži. Braxton Paste je zelo zdravilno mazilo, ki je brez duha, ne umaze, lahko uporabljivo in ne potrebuje obveze. To je formula nekega čičaškega lekarnarja z 20 letno izkušnjo. Pošljite en dolar, za navadni lonček, ali pa \$1.75 za lonček dvojne velikosti na BRAXON CO., 322 So. Clark St., Dept. A. Chicago.

PRODAM

4 flate zidana hiša. Furnace heat. Garaža za dve kare. Cena samo \$7,700.00. Nahaja se blizu Western Ave na 21st Place. Vprašajte za podrobnosti

4-stanovanjsko zidano hišo. Nahaja se na 2547 So. Harding Ave., za ceno \$10,600;

3-stanovanjsko zidano hišo. Nahaja se na Millard Ave. in 26. cesta, za ceno \$10,000;

3-sobni "cottage", ter zraven velika lota. Nahaja se na Gunderson Ave. v Berwynu, za ceno \$3,950;

Imam še več drugih hiš v Lawndale okolici, ter več hiš in bungalov v Cicero in Berwyn. Ako želite hišo v Berwynu, pokličite L. Gradiser, telefon Berwyn 4979-R.

ANTON JORDAN

2417 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Telefon Rockwell 7196

HASTEN VICTORY

VOJNA JE DALA NAŠO TOVARNO V NAJHITREJŠO PRODUKCIJO

Potrebujemo ročne delavce in prevažalce, pomagajte v prejemnem oddelku in odposilatelje. Pomočnike pri strojih in pri topljenju kovine ter tovarniške delavce. Izkušnost ni potrebna.

Dnevno, nočno delo. Dobro delavno stanje. Dobra hrana po zmerni ceni. Med 8 A. M. in 6 P. M.

DANLY MACHINE SPECIALTIES, INC.

2100 So. 52nd Avenue, Cicero, Ill. Vzemite Douglas Park "L" ali West Town BUS ali poulično do tovarne.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

"Oče!" je kriknila Orana, kajti te poslednje očetove besede so presegle njeno pričakovanje. Nikakor ni marala, da bi se vsa zadeva tako nerodno zasukala. Trpela je, poslušajoč žalitve svojega očeta in ponižanja, ki jih je moral pretrpeti njen mož zaradi njegove trmoglavosti. "Oče! Povedala sem ti že, da k besedam svojega moža nimam ničesar pripomniti. Njegova žena sem in želim njegova žena ostati. Zakaj se torej tako trudiš, da bi izpremenil mojo odločitev?"

"Ker hočem prepričati še večjo neumnost!" je zagodel stari graščak. "Bolje kakor ti in tvoja mati vem, kaj je tvoja sreča."

Kakor da ne bi bila slišala besed svojega očeta, se je Orana obrnila k Morenu in mu z odločnim, čeprav otožnim obrazom dejala:

"Pripravljena sem oditi z vami, gospod, kamor koli, kajti jaz ne bom prelomila svoje besede. Zame je moj zakon sveta dolžnost, dolg, ki ga bom plačevala vse svoje življenje. Čast mi veleva, da ne poslušam pomislekov svojega očeta in da grem z vami."

Moreno jo je presenečeno pogledal. V tej lepi in odlični ženski, ki je tako trdno izgovorila te odločilne besede, je bilo kar težko spoznati plaho Orano. Val brezumnega veselja mu je zalil srce. Ne, njegova ljuba, mala žena ga ni izdala, ga ni zatajila!

Oranine odločne besede so naredile na gospoda Le Cadreronu globok vtis. Še nikoli ni slišal iz ust svoje hčere tako odločnih besed. Kako samostojna je bila ob strani tega španskega moža! Čudno! Samo zaradi nekakšne namišljene dolžnosti po vsej sili tišči v svojo nesrečo. Nekoliko zmeden zaradi hčerinega odločnega nastopa gospod Le Cadreron ni takoj vedel, kaj naj odgovori, in se je v zadregi ozrl okrog sebe.

Gospa Le Cadreronova je začudeno opazovala svojega moža. Zdelo se je, da odobrava odločni nastop svoje hčere, toda hkrati se je vpraševala, kako bo ta odločitev delovala na njenega moža.

Dobro je poznala trdoglavost svojega zakonskega druga, zato je dvomila, da bi se kar meni nič tebi nič sprijaznil z okoliščino, da bo Orana odslej živela s svojim možem.

Morena so Oranine besede silno razveselile. Molče je čakal, kaj bodo ukrenili drugi, instinktivno vedoč, da bi bila zdaj sleherna beseda odveč. Njegove temne oči so postale krotke, okrog trpko stisnjenih ustnic je zaigral sproščen smehljaj. Bojeviti južnjak prejšnjih minut se je udomačil ljubeznivemu Špancu, o katerih prislovični vlijudnosti beremo v starih romanih.

Še pred nekaj minutami je bil pripravljen ostro nastopiti, da bi dosegel svoje pravice. Zdaj, ko jih je njegova žena sama položila predenj, so pričeli vstajati v njem dvomi, ali prav počne, če izmamlja Orano od domačih, če jim jo odtujuje in če jo namerava odpeljati v negotovo bodočnost. Nekaj trenutkov je okleval, potem se je pa obrnil k svoji ženi, se priklonil in spoštljivo dejal:

"Oprostite, senora, če bom zdaj dozdevno odklonil vašo besedo. Zdi se mi, da sem pravkar doumel nekaj, česar prej nisem niti slutil. Če bi zapustili svoje starše in živeli z menoj, bi pač živeli v veri, da izpolnjujete svojo dolžnost, toda ta dolžnost bi za vas pomenila žrtve. Čeprav sem vam globoko hvaležen za vašo zvestobo in vdanost, ne bi mogel privoliti v to žrtve, v to odpoved. Vaš oče je pravkar izrekel nekaj besed, ki so hudo ranile moje samoljubje. Upam, da ni tako mislil, kakor je govoril... Moj ponos, ljuba senora, pa mi brani, da bi imel od najine zveze korist, kakor to mislijo vaši starši. Odpotoval

bom, senora, poslovil se bom od vas. Imel sem pač vse previsokoleteče načrte in sanjal sem vse presladke sanje... Oprostite mi..."

Gospod Le Cadreron je začudeno poslušal to govorjenje mladega moža. Morda je ta Španec zaigral romantično komedijo? Morda — ali je to mogoče? — pa govori resnico? Ves srečen se je obrnil k svoji hčeri:

"Zdaj slišiš, Orana! Pravim ti, da želim samo tvojo srečo!"

"Ne," je vzklila Orana in na njenem nežnem obrazu se je spet pokazala prejšnja trmoglava odločnost. "Ne glede na to, kaj vidva govorita — jaz bom držala svojo besedo. Nisem pozabila, koliko dolgujem svojemu možu. Čustva hvalečnosti, ki jih gojim do vas, gospod, so dovolj globoka, da odtéhtajo zanesenjaško ljubezen nekaterih novoporočencev. Prepričana sem, da ta čustva zadoščajo, da bom mirno in vdanost živela ob vaši strani, Moreno. Razen tega sem verna katoličanka in verujem samo v ločitev zakona, ki ga loči Bog!"

"Čudovito!" je srdito vzklil graščak. "Delaš si zakone in dolžnosti, ki jih ni."

"Oče, prosim te, ne govori tako," je proseče dejala mlada žena. "Že nekaj časa se ti in jaz prav ne razumeva. Če ti ni všeč, da sem poročena, ne zahtevaj od mene, naj tudi jaz to pozabim. Nekoč, spomni se tega, si v jezi dejal, da bi me rajši videl mrtvo kakor ženo kakšnega tujca. Imel si svoje vzroke, da si tako govoril. Toda jaz, jaz sem si izbrala življenje! Morda sem bila bojazljiva, oče. Nič manj pa ni res, da sem med smrtjo in med poroko z Morenom z veseljem volila drugo. In če bi se še drugič znašla pred takšno izbiro, bi ravnala prav tako kakor prvič." Ne da bi pustila očetu do besede, se je obrnila k svojemu možu:

"Počakajte me, prosim vas. Pripravila bom kovčge in se bom kmalu vrnila!"

In proti gospe Le Cadreronovi: "Mati, saj boš tako ljubezniva in boš pozneje poslala moje stvari za menoj. Za zdaj bom vzela s seboj samo najpotrebnejše."

Ta odločni nastop je razpršil poslednje pomisleke mladega Španca. Presrečen zaradi svoje zmage je vzklil:

"Počakal vas bom, senora. Zahvaljujem se vam, da ste tako odkrito priznali upravičenost moje prošnje, moje pravice."

Potlej se je obrnil k gospe Le Cadreronovi, se spoštljivo priklonil in ljudno dejal:

"Zahvaljujem se vam, madame, za vaše plemenito razumevanje. Upam, da bo prišel čas, ko vam bom lahko dokazal svojo hvaležnost in svoje globoko spoštovanje."

"Žal mi je, da se je tako zasukalo," je dejala gospa Le Cadreronova solznih oči. "Naša Orana bo odšla od nas v kaj mučnih okoliščinah."

"Tudi meni, madame, je žal, da se je tako zgodilo. Kakor veste, pa to ni bilo samo na meni... Kar koli se zgodi, Orana bo smela vselej sama svobodno odločati, kakor se je bila pravkar svobodno odločila za ta korak..."

"Če menite, madame, da ne ravna prav, vas prosim, da ji po svoji materinski dolžnosti in vesti nasvetujete, kaj naj stori," je čez čas pristavil.

"O, gospod, bila sem doslej istega mnenja kakor Orana," je vzklila gospa Le Cadreronova. "Moja hči je zmerom zatrjevala, da je bila ta poroka zanjo veljavna kljub nenavadnim okoliščinam, ki je zaradi njih privolila vanjo. Ne vem, zakaj ne bi tudi bila istih misli?"

(Dalje prih.)

"Amerikanski Slovenci" je vez, ki povezuje vse Slovence po Ameriki med seboj.

DRŽAVNI UDAR V RUMUNIJU SPREMENIL POLOŽAJ; NEMCI ZGUBLJAJO TILA

(Nadaljevanje s 1. str.)

Pri vseh teh poročilih je treba počakati. Vprašanje je, v koliko imajo Nemci Rumunce v svojih kleščah in koliko so slednji res prosti, da bodo svojo namero mogli izvršiti. Verjetno pa je, da so se Rumunci naveličali sodelovanja z Nemci. Slednji so Rumunijo izkoriščali na vse načine. Olje, žito in vse je moralo v Nemčijo. Cvet rumunske vojske je bil uničen na ruskih frontah. Zraven so jim še vzeli velik del Transilvanije in jo dali Madžarom. Minister-ski predsednik Antonescu, ki je sodeloval z Hitlerjem je deželo popolnoma upropastil. V sredo je prišlo v Bukarešto do državnega udara. Izvedel ga je general Sanatescu, ki zdaj načeljuje novi vladi. Sprejel ruske pogoje in napovedal boj osišču.

Vojno poročilo iz Rusije omenja, da ruske armade korakajo zdaj naprej v Rumunijo in da so le še 125 milj od Bukarešte in kakih 90 milj od Ploesti oljnega polja v Rumuniji.

Vesti o Rumuniji silovito vplivajo zdaj na Boigare. Pričakuje se, da bo vsak čas tudi Bolgarija sledila Rumuniji v zavezniški tabor. Tudi Turki so nervozni. Njim pa vsa ta politika ne hodi prav v njihove račune, ker so mislili, da bodo baš radi osišču naklonjenega stališča Rumunov in Bolgarov okristili sebe, kar pa zdaj najbrže ne bo mogoče.

KNJIGOVODKINJA

(Bookkeeper)

z delno skušnjo dobi stalno službo. Vprašajte pri

ST. PAUL
FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2116 W. Cermak Rd., Chicago

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 51. leto.
Članstvo: 39,150 Premoženje: \$5,500,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 128.43%

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, pošten in nadasolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavarujete za smrtne, razne poškođe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema molke in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še niste član ali članica te mogočne in bogate katoliške podpore organizacije, potrudite se in pristopite takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednota, ali pa na:

GLAVNI URAD V LASTNEM POSLOPU
451-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ZEFRAN
1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe. Krste in šenitovanje. — Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

ZAHVALA

o priliki smrti soproga osiroma očeta

FRANK TOMŠIČ

ki je v Gospodu zaspal 5. marca 1944, bil položen v zimsko grobnico 8. marca, ter bil pokopan 9. maja 1944. si itejemo v dolžnosti, da se našim dobrotnikom iz srca zahvalimo. In dr. J. J. Wisconsin so bili dospel na pogreb Frank in Margaret Lunka s hčerko in zetom Mr. in Mrs. Fr. France. Iz Eveletha sta prišli Mrs. Petric in Mrs. Znidarsic. Iz Chisholma sta dospel Mr. in Mrs. Suistarsic. Prisrčna vam hvala. Prisrčna hvala vsem, ki so poklonili vence ob kratki pokojne in ki so darovali za sv. maše. Iskrena hvala župniku Fr. Mihelčiču, ki so prišli na dom moliti, tako tudi članicam Ženske Zveze št. 23, ki so prišle molit h krsti na večer pred pogrebom. Hvala vsem, ki so prinesli jedila in okrepčila za veliko množico ljudstva, ki je bilo dospel v svrhu naše tolažbe. Lepa hvala dr. Sv. Cirila in Metoda št. 1 Ameriške Bratske Zveze in dr. Sv. Franciška Ameriških Borbnarjev za preskrbo pogrebcev in obenem hvala za izplačano posmrtnino. Lepa hvala pogrebniemu zavodu Champa & Mrhar za lepo urejen pogreb. In vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v svrhu pogreba. Bog vam plačaj vsem, ki ste nam kaj dobrega storili v času naših težkih dni.

Zalujoci ostali:

FRANCES TOMŠIČ, soproga: sinovi FRANK in JOHN v Ely in JOE v armadi; hči FRANCES, omožena France. v Marshfield. Wia: brata JOHN TOMŠIČ v Ely, in GEORGE TOMŠIČ v Milwaukee, ter dve sestri v Braziliji.

Ely, Minn., 25. avgusta 1944.

POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

Joseph Conrad:

NA MORJU

Skušali smo vse. Hoteli smo se celo dokopati k ognju. Brez uspeha, seveda. Nihče ni mogel nad eno minuto ostati spodaj. Mahon, ki je prvi odšel, je omedlel, tovariš, ki je šel ponj, takisto. Izvlekli smo ju na palubo. Potem sem skočil dol jaz, da bi pokazal, kako lahko je to. Ostali pa so se bili medtem spametovali in se zadovoljili s tem, da so me u-jeli, menda kakor ribo, z verizno kljuko, ki so jo privezali za metlišče. In nič več nisem silił dol, da bi pobral lopato, ki sem jo bil izgubil.

Začela nam je slaba presti. Spustili smo v vodo barkačo. Tudi drug čoln je bil že pripravljen za dvignjenje. Razen tega smo imeli še en 14 čeljski čoln zadaj na sedlu, kjer je bil popolnoma na varnem.

Zdajci pa, glejte, je jel dim nenadoma ponehavati. Podvojili smo delo, da bi zalili dno ladje. Čez dva dni že ni bilo nikakršnega dima več. Začeli smo se zadovoljno muzati. To je bilo na petek. V soboto nismo imeli več dela, jadrali pa smo seveda krepko dalje. Moštvo si je privkral po štirinajstih dneh opralo obleko, se umilo in dobilo posebno, samo za to priliko pripravljeno kozo. Prezirno so govorili o tem nepričakovanem požaru in se bahali, češ da samo oni znajo gasiti požare. Vsakomur je bilo pri srcu nekako tako, kakor da je podeloval veliko premoženje. Toda ogaben smrad po požaru je še kar naprej preveval ladjo. Kapitan Beard je imel votle oči in upadla lica. Nikoli dotlej ga še nisem bil videl tako zvitega in sključnega. Resno sta se sukala z Mahonom okoli lin in vetril ter vonjala. Ta čas sem sprevidel, da je Mahon res zelo, zelo star mornar. In bil sem vesel in ponosen, kakor da sem pomagal izvajati veliko pomorsko bitko. O mladost!

Noč je bila krasna. Zjutraj je priplula v daljavi mimo nas s truplom še skrita pod morsk gladino, neka domov vračajoča se ladja — prva, ki smo jo po toliko mesecih zagledali; nazadnje smo se torej le približevali kopnemu, Java Head je bil samo še kakih 190 milj oddaljen in skoraj čisto severno pred nami.

Drugi dan sem imel od osmih do dvanajstih stražo na palubi. Pri zajtrku je opomnil kapitan: "Čudno, kako se drži ta smrad kabine." Okoli desetih, ko je bil moj tovariš na kasaru, sem stopil za trenotek na glavno palubo. Za glavnir jarbolom je stala tesarska klop: naslonil sem se nanjo in začel vltiči iz pipe; tedaj je pristopil k meni tesar, mlad fant, da bi se kaj pomenil z menoj. Opomnil je: "Menda smo prav dobro opravili, ali ne?" Nakar sem nejevoljen opazil, da hoče bedak zaguškati klip. Odvrnil sem kratko: "Nikar, Chips." Zdajci pa sem zaznal nekako čutno prevarc — zazdelo se mi je, kakor da bi bil v zraku. Slišal sem, kakor da bi se bila krog mene sprostila zadrževana močna sapa — kakor da bi tisoč velikanov hkratu puhnilo "fu" — in občutil sem nekaj top pretres, od katerega so me mahoma vsa rebra zabočala. Nedvomno — v zraku sem bil in moje telo je naredilo kratko parabolno. A četudi je bila kratka, sem se vendarle utegnil medtem domisliti marsičesa, in kolikor se morem spominjati, so me obšle misli v tej zapovrstnosti. Tega ni mogel storiti tesar — kaj pač je? Nesreča — podmorski vulkan?

Premog, plin! Na moje vero! vrglo nas je kvisku — vsi so mrtvi — v krmeno lino padam — ogenj vidim v njéj."

Premogovni prah, ki je visel v ozračju ladijskega trebuha, je v trenutku eksplozije motnordeče zažarel. Ko bi trenil, v prekratnem hipu sekunde po prvem privzdigu klopi sem že ležal na premoğu kakor sem bil dolg in širok. Skobacal sem se na noge in se splazil ven. Vse se je zgodilo hitro kakor hipen odboj. Paluba se je spremenila v kup podrtega brunovja, ki je bilo razmetano podolgim in počez kakor po huričkanu drevje v gozdu; ogromna zavesa iz umazanih krp se je lahko pozibavala pred menoj — bilo je veliko vržno jadro, razcefrano v cunjne. Prepričan, da se bo jarbol vsak čas prekucnil, sem se po vseh štirih pogljal proti lestvi kasara, da bi ušel nesreči. Prvi človek, k sem ga zagledal, je bil Mahon. Oči so mu bile velike kakor skodelice, usta je imel odprta, a dolgi beli lasje so mu stali pokoncu podobni srebrni obstreti. Hotel je bil pravkar v kabino, kar ga je pogled na središče palube, ki se mu je pred očmi zazibala, dvignila in spremenila v tresko, preplašil, da je obstal na prvi stopnici. Ne verujoč samemu sebi sem bulil vanj in on je z nekakšno čudno nejevoljno radovednostjo bolščal vame. Saj nisem vedel, da nima niti las, niti obrvi, niti trepalnic, da so mi bili mladi brki osmojeni, da mi je bil obraz črn, eno lice odrto, nos razbit in brada vsa krvava. Izgubil sem bil čepico, en šolen, a srajca mi je bila vsa raztrgana. Vsega tega se nisem prav nič zavedal. Osupnilo me je, da ladja še plava po vodi, da je katar še cel — najbolj pa, da vidim še vse žive pred seboj. Tudi pokojno nebo in morsk jasmina sta se mi zdela očitno presenetljiva. Saj sem pričakoval, da jih bom videl, kako jih od strahu lomi krč... Dajte mi steklenico.

(Dalje prihodnjič)

DR. H. M. LANCASTER
Dentist

2159 West Cermak Rd.
Telefon Canal 3817
(ogel Leavitt St.)
CHICAGO, ILL.

Vaše molitve
SO ZA
POKOJNE

Vaše cvetlice
SO POSLANE
K POGREBOM
DA TOLAŽIJO ONE,
KI SO ŽIVI.

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnjé
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.